

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De consolatione philosophiae

Boethius, Anicius Manlius Severinus

[Straßburg], vor 6. März 1491

[Liber secundus]

[urn:nbn:de:bsz:31-324214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-324214)

Liber secundus

Uñ Richar. in li. iij. patriarchaz. de. Ordinatū et verū gaudū tunc habem⁹ qñ de vris et eternis bonis gaudem⁹. Etia timor est fruct⁹ si fuerit ad deū ordinat⁹. qz scriptū ē. In itū sapiē. timor dñi. Et idem Richar. de Prima fruct⁹ & les sñ q̄ ceteras. hñe si potes ē timor dñi. itē sp̄s vt dñe idē Richar. efficit ordinata si de indulgētia veniē generatur.

Uñ dicitur et sñ ou bio. In quo quis fruct⁹ quena⁹ qñtoq̄ ve hemētius de suo rōtu. i. eterna dolo / re afficit. tanto cer / tior rātoq̄ securi / or p̄ sp̄e de itelligē / ne veniē efficit. Si militer dolo ē fruct⁹ osus qñ fit ad de / plangēdū culpam.

Uñ Richar. quā so dñe ve hemētius meruit penā quā meruit tanto acerbius plāgit culpā quā fecit. **Est hec paulisp.** Hic ē scd⁹ liber boe. de solatōe phie q̄ p̄tina atur ad libru p̄cedere i hñc modū. postq̄ phia in p̄mo li. i. uelū gavit cās radicales i firmatis boe. in h. scdo p̄cedit ad cū / rationes. p̄mo adhibēdo sibi remedia leuia. scdo remedia validiora in libris seq̄ntib⁹. hñc ei modū medēdi phia. p̄misit boetio. Et diuiditur iste liber i. xvi. pres qz sñ octo prose & octo smetra h⁹ scdi. que pres pate hñs. qd autē i q̄libet pre agat sñ videbit. P̄tia prosa diuidit. p̄mo ostēdit boe. quid phia egerit post p̄dicta. & resumit vnā cām dolois boe tñ. scdo phia pōit qñdā effectū fortune. tercio excusat se qdā q̄rto cāgit oportunitatē medēdi p̄m̄ boerū. q̄nto p̄cedit ad leuia medicamēta ei⁹. scda ibi. itelligo. tercia ibi. Sz vt ar. q̄ra ibi. Sz rps ē. q̄nta ibi. qd ē P̄tino dr. Post hec q̄ dicitur sñ phia obtineat. i. tacuit paulisp. i. modi cū atq̄ p̄ z vbi. i. postq̄ collegit. i. itellert meā actōes. i. diligentiā modesta raticumitate. i. r̄pato silētio exorsa ē. i. cepit loq̄ sic. i. raturer si phz ego cognoui cās. i. rātoes radicales q̄z p̄ z hñc. i. dispositōem. tue egritudis. i. i firmatis tu boeti rabelcis. i. tristaris affectu q̄z p̄o z delidērio p̄oiz fortitēq̄ snt tibi prosp̄ra. ea foertia mutata. i. variata apud te puerit. i. mutauit statū. i. dispositōem tuā. i. tue mētis sicuti tu fingit. Hora q̄ phia post p̄dicta obtineat vt boe. aio deliberato p̄ba phie colligere posset z sibi r̄ndere. qz fm Sen. in puerbijs. Deliberare vtilia mora tutissima ē. Deliberandū ē dñi q̄quid faciendū est semel. vtilitate qd audias proba qd credas. Et iō phia obtineat rāq̄ lassata ex q̄nto / nū p̄q̄s moris. Uñ Sen. in libro de fructib⁹ cardinalib⁹. No sp̄ in la.

Prosa primā

tu illa. si iter dū aīo tuo requies dāto z requies illa plena sit sapia. Hora
de hoc q̄ dicitur mo desta taciturnitate. duplex est taciturnitas. quedam
moderata. alia supflua. Moderata taciturnitas est q̄ si tacet q̄n tacens
dum est. de qua loquitur Seneca. i. p̄ uobis uocens. Tenetemp uocis z si
sentitū temperamentū. tū in hoc libentius incambet. ut libentius au
z loqueris. Qui em̄ nescit tacere nescit loqui. Supflua taciturnitas e
q̄n tacetur dū lo

Intelligo multiformes illius p̄di
gij fucos. z eousq; cū his quos elu
dere nitit blandissimā familiaritatē
exeret. Dum intollerabili dolore
p̄fundat eos quos insperata reliquit
Luius si naturā mores ac meritis
reminscere. nec habuisse te i ea pul
crū aliquid. nec amississe cognosces

mi mentis constantia militat s̄m Albertū sup. i. libz ethicoz. z Seneca
in epla ad lucillū dicit. Primum argumentū p̄positū mentis exilis
mo posse p̄sistere secū morari. Hora p̄bia dicit fortunā esse mutatā
ēā circa boetii sicut ip̄e fingit. hoc dicit p̄ tanto. qz s̄m tū ueritatē fortu
na nō erat circa ip̄m mutata sic p̄bia infra probabit.
Intelligo multiformes. Hic p̄bia ponit quendā effectū fortunē dicit.
ego intelligo. i. cognosco multiformes fucos. deceptōes illi p̄digij. i.
fortūe z eousq; i. tam diu. i. ip̄a fortuna exeret blandissimā familiari
tatē cū his q̄s nitit. i. laborat eludere. i. decipere dū. i. donec p̄fundat. i.
pirabat. i. tollerabili dolore eos q̄s fortunā insperata. i. sine spe reliquerit. i.
dimiserit. cui. i. fortunē si tu boeti reminscere. i. recorderis. naturā mo
res ac p̄ etiā meritū. i. dignitatē. nec etiā p̄gnosceres te boetii in ea for
tuna habuisse aliqd̄ pulerū nec amississe. z p̄sequēs de amissione eius
nihil est dolendū. Hora q̄ p̄digij est miraculū p̄ter solitū cursū na
ture. pueniēs. z dicit p̄digij q̄i p̄ uo p̄ducēs hoies in admiratōnem. ut
s̄m Hugui. est monstrū ad vastandū paratū dicitū a p̄digio gis. qd̄ est
vastō stas. Fortunā aut̄ dicit p̄digij. p̄mo qz ducit hoies in admira
tōnem eo qz bonis mala z malis bonū tribuit. uel dicit p̄digij sedō mō. qz
vastat animū hoies. Prospera ei fortunā vastat animū hoies p̄ nimiam
solicitudinē. aduersa p̄ nimia desolatōem. Hora sicut in vna sc̄arōne
dicit color suppositus naturali colorī. z ponit p̄ deceptōe qz tal̄ color dece
pit visu cū fac mulierē deformē apparere pulcrā. Hora qz fortuna sua
familiaritate decipit boiem z p̄fundit. qz dicitur in li. de solatione filij

Liber secundus

esse. Nemine a diuersa fortuna imminuit nisi que secunda decepit. Et dicit
in puerbijs. Fortuna que nimium fouer hunc tulit facit. Fortuna nulli se
mel obesse preta est. Fortuna vitrae dum splendet frangit. Et Seneca
ij. epistola dicit. Nemine eo fortuna puerit ut non tamen illi minaret quancum
prouerbat. Noli huiusmodi tranquillitati confidere. memeto quod mare euerit et eodem
die ubi iusserit nauis
uicta absorbentur
¶ Sed ut arbitror
Hic phia excusat
se ne quidam dicit.
Sed uero phia ar
bitror id est opino
baud multum. i. non mul
tum laboraueri reuo
care id est reducere
tibi hec super. predi
cta de moribus for
tune in memoriaz.
eni pro quod tu solebas
id est iuuenis fuisse p
sentem. i. astantem fortunam quoque. i. etiam blandientem inceslere. i. arguere utri
lib. i. asperis rebus quod pro et insectabare psequeris eam fortunam de no
stro aditu. i. informatioe planior. pueritatis sententis uerum per et omnis
subita. i. festina mutatio non contingit. i. aduenit nisi quidam pfectu. i. turba
tione animorum sic. i. raliiter factum est. s. de te ut tu discesseris paulisper. i. mo
dici a tua tranquillitate. i. a tua mentis quiete. ¶ Nota quod sapientis et magna
numi est fortuna astantem pstantem militare et non pusillo animo succubere. Unde
Seneca in li. de clementia dicit. Magnos viros qui maligne fortune suc
cubere nesciunt. et aduersas res sue putes expimere faciunt. Nam hinc ar
torele. i. et hinc. Sapientis scit bene ferre fortunam. quod habet se sine vitupio sicut
tetragonum. Corpus enim tetragonum quicquid puerit firmiter stat. sic animus
sapientis pstantis pmanet quacumque fortuna imminet. ¶ Nota quod quies animi
mi sit per sedationem passionum quod causaliter ordinatio rationis cum deliberatione.
Sed subire mutationes puenit deliberatione rationis. id est mutat et prurbande
animi propter quod dicit phia. Dis subita mutatio rerum non contingit nisi pfectu
ctu animorum. ¶ Sed res est. Hic phia tangit oportunitatem medendi ipsum
horum dicit. Sed res est. i. in stat reuocatum haurire. i. recipere ac per etiam de
gustare. aliquid molle. i. facile atque per et iocundum. i. delectabile quod super. leue
vel delectabile ratiissimum ad interioza. s. cui animi fecerit via validio
ribus hauritibus. i. fortioribus remedijs. gil. p. g. uadela. i. pueritatis reuocatio
dulcedis. i. heretice format. afficit. pns sic quod heretice pcedit tamen. i. for
limum tunc reuocatio. i. reuera via cum si deserit. i. derelinquitur nra istura. id
est documenta cunctis hac. i. rhetorica musica. i. ars metrica pueritatis. i. sa

Prosa secunda

mula non in laris. i. nre domus. i. assit et succinat. i. decanter huc. i. alii
quoniam leuios modos. i. faciliores versus nunc. i. aliqui grauios. i. difficil
lores. ¶ Hora quod phia inuitat duas scias ad curatorem boerij. rhetori
ca et musica. ¶ Rhetorica inuitat ratione profic in quod vniuersitatibus persuasius
rhetorice coloribus ordinatis. Musica inuitat propter merum. nam sicut in

Et tempus est haurire te aliquid ac degu
stare molle atque iocundum. quod ad inte
riora transmissum validioribus haustibus
via fecerit. Assit igitur rethorice sua
dela dulcedinis. quod tunc tamen calle rec
to pcedit cum nostra instituta non deserit
Lucus ac musica laris nostri vernacula
nunc leuiiores nunc grauios modos
succinat. Quid est igitur homo quod te in
mesticam luctibus delectat. Nouum cre
do aliquid inusitatum vidisti. Tu si
fortunam putas erga te esse mutataz
erras. Hi semper eius mores sunt ista
natura Seruauit circa te propyiam

sine sapientia. id dicit phia quod rhetorica tunc procedit recto calle quam non
deserit nostra instituta cum sine instituta et documenta sapientie.
¶ Quid est igitur homo. Hic phia adhibet boetio leuita medicamenta. ubi
nota quod leuia medicamenta siue remedia dicuntur rationes sumptae in commune
vnum hominum plura dentes non esse dolendum de aduersitate fortune Remo
dia autem sunt rationes quae sunt in commune opinionem hominum ostendentes quod sic
sumum bonum et in quo consistat quod ad ipsum perueniat. et quod mali sunt impo
tentis boni vero potentes et ista. Primo ergo ostendit phia non esse do
lendum de fortuna. quod seruat propriam naturam circa ipsum. et hoc ostendit quibus
rationibus duas. s. Secunda ponit ibi. Si vis. Tercia ibi. An pro. quod
ram ibi. Quia si nec. Quia ibi. Postremo eadem est. Prima ratio talis est
Nullus in mesticam et luctibus delectat nisi propter aliquid nouum et inusitatum
pingens circa ipsum. sed mutatio fortune non est aliquid nouum vel inusi
tatum. ergo eius mutatio nullum debet delectare in dolore. dicit ergo i
littera Igitur homo. i. tu boetij. quid est illud quod delectat. i. praerant te i mes

Liber secundus

sticiam q̄ p̄ et lucrū. ego p̄bia credo q̄ tu boeti vidisti aliqd̄ nouū q̄
z̄ inuilitatū. i. in consuetū sup̄. p̄tingere circa te. tu boeti putas. i. estimas
ip̄am fortunā esse mutatā. i. p̄ueriam a sua natura. erga. i. circa te erras
id est false estimas. q̄z̄ hi sem̄ sunt eius mores. ista est natura e⁹ q̄ nūc
sit aduersa nūc. p̄pera ip̄a fortuna seruat circa te potius p̄p̄tā p̄stan
tia. i. in ip̄a sui mu
tabilitate. q̄z̄ puta
tio fortune est sua
p̄stantia. talis em̄
erat sc̄z̄ mutabilis
cū. i. blandiebas
id est adulabas. cū
tibi alluderet ille
cebris. i. delectatō
nib⁹ false felicitatē
id est p̄p̄tatis. tu
dephendisti. i. cognosti. ambiguos vultus. i. dubias facies ceci numis
tis. i. de fortune que sc̄z̄ fortuna adhuc velat. i. occultat sese. i. seip̄am
alijs sup̄le hoib⁹ tū applaudendo eis. p̄sp̄eritate ip̄a tibi tota innotuit
id est manifesta est prozsus. i. oino sc̄z̄ prosperitatez̄ aduersitate.

¶ Hora q̄ illecebra bre. est delectatio carnalis illicita hoīem alliciens
licet inuentat p̄. q̄ cūq̄ alia delectōne. ¶ Hora sicut bestia vel auicula
vel piscis delectatōis spe decipit. sic. hō delectatōe. p̄sp̄eritatez̄ fortune
ne fallaciter irritef. ¶ In Sen. viij. p̄la. Clamo vitare quecūq̄ casus
tribuit ab omne fortunū bonū suspiciōsi pauidiq̄z̄ subsistite. Nam fera
z̄ piscis spealiq̄ oblectante decipit. Hora delectatōes fortune sūt fal
se. nā fm̄ br̄m̄ Augustinus. Prospera huius mundi asperitatez̄ habēe
veram iocunditatez̄ falsam. certū dolore in certā voluptate. ¶ Hora dū
p̄bia appellat fortunā. ceci numē. Hugutio dicit q̄ numē est virt⁹ dei
vel ipe deus vel dei p̄rās. vel maiestas. hic autē accipit pro dea. q̄z̄ antē
qui fortunā colebāt pro dea. ¶ Hora q̄ fortunā dicit esse cecā. dicit Lu
lius in libro de famelicia. Fortuna vt medicus ignarus multos excecave
rit. nō q̄ ip̄a ceca sit. sed eos cecos plerūq̄ efficit quos. complexa est.
¶ Hora q̄ fortuna. antiquit⁹ depingebat duplici fronte. calua z̄ capil
lata. p̄caluā designādo aduersitatez̄. p̄ capillatā p̄sp̄eritatez̄ ergo dicit
p̄bia dephendisti ambiguos vultus fortune. ¶ Si probas vt ere mo
rib⁹. Hic ponit sc̄dam rōem q̄ talis est. de illius amissione nō est dolen
dū qd̄ est p̄niciosum. z̄ quo habit⁹. hō nūc est securus. fortuna ē huius
modi vt tangit in littera. § zc. dicit primo. Si probas. i. approbas for
tunā vt ere morib⁹ eius. nequeraris. i. queraris s. phozrescis. i. prime
sas p̄fidū eius s̄gne atq̄z̄ abijcet fortunā ludentē. i. ludentē inferrentē cū

Prosa prima

ibi perniciosa. i. dānosa. Nam fortuna q̄ nūc est tibi causa tanti mero-
ris p̄ sui absentia. hoc debuit esse tibi cā tranquillitatis. i. securitatis. q̄
sui p̄sentiam sed nō fuit. em̄ pro quia fortuna reliquit te quā nō relicturā
nemo vnq̄ poterit esse securus. ¶ Nota circa hoc q̄ dicit perniciosa lude-
tem dicit Sen. Lude fortuna cū suis moribz q̄ dedit aufert. z q̄ ab-
stulit reddit. nec vnq̄ tutius est illā experiri q̄ cū locū iniurie nō habz

Si probas vtere moribz nequearis
Si pfidiam phorescis. sperne atq̄
abijce perniciosa ludentē. Nā q̄ nunc
meroris tibi causa tāti ē hec eadem
trāq̄llitatis esse debuissz. Reliq̄t em̄
te. quā nō relicturā nemo vnq̄ po-
terit eē securus. An vero tu p̄ciosam
estimas abiturā felicitatem z chara
tibi est fortuna p̄sens nec manēdi fi-
da z cū discesserit allaturā merorez

¶ Nota q̄ securi-
tas maxime homi-
nē dēlectat. p̄pter
q̄d ē appetēda. vñ
Sen. vi. epla. Nec
meres vlla dele-
ctabat licet sit eri-
mia et salutaris q̄
mibi vni securus sū
¶ Nota q̄ p̄spiri-
tas fortune n̄ red-
dit hom̄m securus
q̄ dicit Sen. mu-
nera fortune am-
ca putatis insidie
sunt quisq̄ vest iū

turam vitā agere volēt. quā plurimū p̄r fortune bñficia deuiter in quibz
bus miserrimū fallunt. Habere putamus honores in p̄cipua cursus
iste dēducit. ¶ Nota Sen. in p̄ remedijz fortunoz. Exoneravit te for-
tuna si intelligis. z tutiore loco posuit damnū putas remediū est. cla-
mas q̄ c. p. b. ex poliar. es. tuo vicio t. bi ista tactura tā grauis est nō tā
molestē ferres si tanq̄ p̄diturus habuisses. ¶ An vero tu. Nūc p̄dit ter-
ciam rōem que talis est. Illud nō est p̄ciosum putandū z charū q̄d nō
est mansurum. z suo recessu est afflicturū. sed fortuna est bñdī. ergo nō
est reputanda p̄ciosā z charā. z per p̄sequens nō dolendū de eius amif-
sione. nec gaudendū de eius possessione. Tū dicit in littera. Vero pro
sed an tu estimas felicitare abiturā. i. recessurā supple esse p̄ciosam z for-
tuna p̄sens est chara tibi. nec est fida. manēdi. z cum discesserit est ab-
latura id est adductura merorem. quasi diceret nō deberet estimari p̄ci-
osa. ¶ Nota q̄ appellat fortunā felicitare. q̄ p̄m Aristo. fortuna vel est
felicitas vel ē prima felicitati. vñ in libro p̄e bona fortuna dicit Aristo.
q̄ nō contingit esse felicem sū rebo exercitioz. quaz fortuna ē dñā. z h̄ est i-
telligē. Jū de felicitate politica z nō speculatiua q̄ p̄sistit i actu sapientie
s iij

Liber secundus

¶ Hora fortuna discedens inducit merorem. qz dicit Sen in li. de tran qd
licare animi. Lertores reliquit quos fortuna nūq respexit qz quos de/
seruit. Et boetius postea dicit. qz infelicissimū genus infortu oij est feli/
cem fuisse. Qd h nec. Hic ponit qz transiōne que talis est. Illud qd
est in dicitū future miserie nec ē charū nec p̄ciosum. nec p̄ p̄ns de ip̄o do/
len dū. fortuna est

h̄mōi sicut tangit
in lettera. vñ dicit qz
fortuna nec potest
retineri. habet ex
arbitrio. i. p̄m vo/
luntate. et ip̄a fugi
ens. i. recedens fac
calamitosos. i. mi/
seros. quid aliud ē
sup. fortuna qz qd
dam iudiciū. i. si/
gnū fugere calami/
tatis. i. miserie. em̄
p qz nec sufficit in/
tueri. i. inspicere il/
lud

Qd si nec arbitrio retineri p̄t. et ca/
lamitosos fugiēs facit. Quid est
aliud fugax qz future quoddā cala/
mutatis iudicijs. Neqz em̄ qd ante
oculos sitū est sufficeret intueri. Ue/
rū erit prudentia meti. eademqz in
alterutro mutabilitas. nec formidā/
das fortune minas nec exoptādas
facit eē blāditias. Postremo equo/
gio tolere. opz qz qd infra fortune

ud qd sitū est. i. positiū ē an̄ oculis. h̄ qd p̄ns est verū p̄ s̄ prudentia. id
est h̄ prudentes. meti. i. mēsurat exitus. i. fines rez qz p̄ et eadē mutabili/
tas. i. instabilitas in alterutro. in a d ueritate et prosperitate nec facit mi/
nas. i. instabilitas fortune esse formidādas. i. n̄ mēdas nec facit blandicias
esse cooptādas. i. desiderādas. ¶ Hora calamitas est miseria alij
nihil habet nec in re nec in spe. et est dicta a calamo qd est vacuus et in/
anis. ¶ Hora qz nō sufficit solū intueri p̄ntia. s̄ etiā futura. qz h̄ qz p̄
ma salua fiāt iudicia. vltima tñ alrelius saporis in qnamenta p̄mane/
bit. hec in fine de disciplina scolariū. Et Tullius scdo rberorice dicit
Erāt qm̄ p̄spens oēs formās patās effugisse sapiēter cogitāt in r̄pibz
p̄spens cās aduersas reformidāt. Et Sen in de frutibz cardinalibus
dicit. Si prudēs es anim⁹ tuus tibi r̄pibz dispenset. p̄ntia ordina. futu/
ra p̄uide. et p̄ntia recordare. Nā qd nihil de p̄ntia cogitāt p̄dit vitam
Qui nihil de futuro p̄meditat p̄ oia incaur⁹ icedit. Pone an̄ animam
tuā mala futura et bona vt ista p̄p̄sis sustinere et illa moderare. et gan⁹
fredus in poetria. Exēpla syrenes habe docearis in illis. Sub melio/
ri statu s̄ p̄iora caueto. Nulla fides resp̄sequit post mella venenū. Et
caudit nox atra diem nebuleqz serenā. ¶ Postremo equo. Hic ponit
quintā rōem que talis est. Quicūqz alterius iugo se submitte opozz qz
mozēs eius patienter sustineat. sed h̄o affectione r̄galij submitte se. iu/
go fortune. ergo oportet qz mozēs fortune patienter tolleret. vñ sicut in

Prosa secunda

Iuste agit q̄ vult imponere legē dñe sue, ita volēs imponere leges fortūe agit iniuste. bñe rōnem p̄ndit in litteris. Secūdo declarat dictū suū p̄ quedā similia. ibi. Si vētis. Primo dicit. Postremo. i. vltimo dicam q̄ oportet v̄tu toleres. i. patiens eq̄ animo. i. p̄stanti. aio quicqd̄ gerit. i. sic intra aerā fortune. i. mōm cū semel submiseris. i. subingaueris colla

aream gerit cū semel iugo eius colla submiseris. Ad si manēdi abeundi q̄ scribere legē velis ei quā tu tibi dñaz spōte elegisti. nōne iniuriosus fueris. et impatientiā tuā sortē exacerbabis quā p̄mutare non possis

Si ventis vela cōmitteres non quo volūtas peteret s̄ quo flat⁹ impelleret. p̄moueretur. Si aruis semina crederes feraces iter se ānos sterilesq̄ pensares fortune te regendū dedisti. dñe morib⁹ oportet obtēperes. Tu nō voluētis rote ipetū retinere conaris. ac omnium mortalium stolidissime si manere incipit fors esse desistit.

re rotando. ¶ Adrandū circa hoc q̄ dicit nōne dicit iniuriosus fueris q̄ iusticia est libertas animi. tribuēs vnicuiq̄ qd̄ suū est s̄m suā dignitatē deo amorē et obediētā. maiorē reuerentiā. pari p̄cordiā. et m̄iorē disciplinā. Si ergo famulus vult imponere legē dñe sue cui tenet exhibere reuerentiā. oparet p̄ra iusticiā. Hora quicqd̄ afficit bonis exteriorib⁹ et mutat s̄m mutatiōem eoz dicit esse subiectus fortune et col'a sua iugo ei⁹ submittere. q̄ fortuna est dñm bonoz exterioroz. talis aut̄ fuit hoc. ergo iniuriabatur fortune volēs sibi imponere legē manēdi et recedendi. Si ventis. Hic probat dictū suū per quedā similia scz q̄ fortuna non sicut p̄tate h̄bis dicit. Si p̄mitteres vela suā nauis ventis tu p̄moueret. i. duceleris nō quo volūtas tua peteret. i. desideraret sed quo flat⁹ tus venā te impelleret. Si crederes. i. p̄mitteres semina aruis. id ē agris

scz tua iugo fortune ne apperendo trahat tanq̄ p̄mia tuoz meritoz. q̄ si si vells scribere. id est scribendo imponere legē manēdi et abeundi ei quā tibi dñam spōte erigisti nōne fueris iniuriosus et impatientia. i. p̄ tuā impatientiā exacerbabis. i. argues sortē id est fortunā quā nō possis p̄mutare. ¶ Hora q̄ p̄bia mun. i. app. i. iat a team fortune. q̄ si cut in area in tritu lando torquentur manipuli. sic fortuna in mōdo torquet hoies. nūc p̄spertate. nūc aduersita

Liber secundus

tu pensares. i. iudicares annos feraces. i. fertiles q̄ p̄ z̄ steriles inter te
ira q̄ nō haberet illos annos in potestate sua. a simile tu vediti te regē
dū fortune oporet q̄ obtemperes. i. obediās moribz dñe: p̄o pro s̄z tu
consilij id est laboras retinere imperū. i. carsum voluentis rote. i. mo/
bilis fortune z̄ frustra laboras. o stolidissime. i. stulissime. omnia mor/
talū tu nescis q̄ si

fortis. i. fortuna inci
pit manere. i. stabili
lis. z̄ tunc est
stis. i. desinit ee fortis
Sicut em̄ nō siml
stant q̄ aliquis sit
homo z̄ nō sit hr̄/
nalis sic nō stant
simul q̄ sit fortuna
et nō sit mutabilis
¶ Nota q̄ sicut es
mittēs velū vento
amplius nō ē in
potestate sua ducē
quo vult. s̄ fm̄ im
petū venti ducitur
z̄ sicut mittēs se

mina agro nō est in potestate eius q̄ prouent̄ anni fertiles vel steriles
Sic a simili qui d̄mittit se fortune nō est in potestate sua vt̄ habcat for/
tunā p̄sperā vel aduersam. ¶ Nota circa hoc q̄ dicit voluentis rote q̄
antiquitus fortuna depingebat. cū rota hac ratione. Nā in rota sunt q̄
tuor. diuersitates. Una pars est summa. alia infima. tertia qua de sū/
mo descendit ad imū. quarta qua de imo ascendit ad summū. Similit̄
in hoīto inueniunt̄ quorū varietates. Quidā em̄ sunt in summa p̄speri
tate. tales sunt eleuati in rota fortuna. Alij sunt in summa aduersitate
tales iacent deieci sub rota. Tercij declinant de p̄speritate in aduersi
tatem. tales descendūt de summate rote. Quarti p̄cedunt de aduersi
tate in p̄speritatem. tales ascendūt de rote fortuna. vñ eleuatus in rota for/
tune dicit. Glorior elatus. descendēs d̄r Descēdo mortificor. deiectus
d̄r. Infimus aere rotor. ascēdēs d̄r. Leuis ad alta vehor. ¶ Nota
q̄ natura nō assuescit in p̄sperit̄. nā si lapis millestis p̄iciat sursum nō
assuescit ascēdere sursum. cū natura eius sit descēdere. Sicut ergo ēē
stolidissimus q̄ laboraret alicui auferre suā naturā. Sic stolidus est qui
laborat fortune auferre mutabilitatē q̄ est eius natura. q̄ d̄r p̄bia at. oīuz
stolidissime.

Detrum primum secundi libri.
Ec cū supba. Die i ḡpit p̄mū metrū hui? sc̄di q̄ d̄r h̄y ponantū
cū ab inuētoze. q̄ labor nautaz. cāq̄ h̄mōi metri eleuat. z̄ d̄r me

Detrum primum secundi libri
Ec cū supba. Xterit vices dex/
tera. Et estuātis more fert eu/
rpi Budū tremendos seua prote/
rit reges Humilem q̄ victi suble/
uat fallax vultum Non illa mise/
ros audit haud curat fletus Ultro
q̄ gemit? dura quos fecit ridet Sic
illa ludit sic suas p̄bat vires Aba/
gnum q̄ suis mōstrat ostentum. Si
quis visat vna stratus ac felix hora

etiam ambicū a pede p̄dante, est autē iambus pes trius trocheo p̄stas ex
p̄ma breui et ylia lōga et d̄i metz trimet. h̄ em̄ h̄ metrū habeat sex pe
des. t̄m̄ p̄putādo duos pedes p̄ metro erit metrū trimetrū. In h̄ metro
phia describit mores fortūe di. Lū hec. s. fortūa p̄terit vices. i. alfnatō
nes p̄piratis et a ueritate s̄ugba dextra. et cū se f̄ moze erupi. i. ma

Prosa secunda libri secundi
Ellem aut pauca tecū fortūe
ipsi verbis agitare Tu igitur
an ius postulet aiaduertere Quid tu
o homo ream me quotidianis agis

ris estuāns. i. iūm
dācis. r̄c fortuna
id ē crudel̄ p̄terit. i.
p̄culcat reges du
dū tremēdos. id ē
metuēdos. et ipsa
fallit. s̄ul. s̄ul. de
adueritate humi
lē vultū victi. i. de

p̄st̄ nec ip̄a audist̄ nec curas misos. i. paupes et ip̄a et̄ns dura. qz n̄
fleat ad volūtate boz rider. i. derider. vltro. i. sp̄ōtāne genuit̄ supple
mifoz q̄s se ē sic illa ludic sic p̄bat. i. exp̄t̄ suas vires et ip̄a mōstrat ius
magnū ostēdū. i. miraculū si q̄s vna hora strar. i. adueritate dep̄sus.
ac felix. i. p̄spirare eleuar. q. d. fortūa v̄t exhibere suis. i. hoibz q̄ bonis
et ibi ar̄ magnū miraculū q̄n aliq̄ subito v̄t mutari de adueritate i. p̄
spiratēz et̄. Nota q̄ fortūa d̄z sup̄ba eol̄q̄ n̄llū p̄f. nec a d̄erit p̄bitatē
nec maliciā alie. et se vocat moze sup̄boz obaudir. q̄s flo. q̄ eurip̄ s̄m
aliq̄s ē v̄t turbis. et d̄z eurip̄ q̄si eur̄ rapid̄ et eur̄ nomē v̄t. s̄m
altos ar̄ et for̄sā meli. i. ur̄p̄ ē brachiū s̄m malis ē decursus ē icere
et p̄p̄t̄ certitudinē sui cursus frequē p̄clit̄ ar̄ ibi naues et d̄z ab eu q̄d ē b̄
nū et ripa q̄s b̄ōa ripa p̄ s̄m. sic ē cursus euripi estuāns ē icere. sic mu
tabilitas fortūe Nota q̄ de op̄atoe fortūe q̄lit hos eleuat et hos dep̄mit
lo q̄s Alan̄ i anclau. di. Precipitē mouer illū rotā mot̄ atq̄ laboruz.
Alia q̄s claudit nec s̄st̄t̄ oia motu. hos p̄mit hos eleuat hos deij
cit erigit illos. Logit et i varios hoies descēder casus. et fama. als pau
b̄ri. q̄cqd agas q̄cqd dicas q̄cqd patiaris. n̄ facias vt retrahas q̄ mea
v̄tā trahit. sic ē p̄matū venerāda q̄s s̄ceptra tenebo. et p̄ velle meo mel
tibi felix dabo Prosa sc̄da sc̄d̄ illi. b̄ri. q̄ velle ar̄. h̄ icipit. p̄sa sc̄da h̄
sc̄d̄ i q̄ phia p̄bat boe. n̄ ē. q̄r̄dū de fortūa. qz nihil sibi abstulit. et in
troduc̄ fortūā alloq̄ntē boe. et diuidit. qz p̄mo p̄uadet boe. introducit
o nē fortūe. sc̄do introduc̄ eā ibi q̄ lo tu. p̄mo d̄r. o boe. ego phia velle te
cū pauca agitare. i. discurre et h̄ ip̄i fortūe. tu p̄oia aduertere an ius id ē
iusticia postulet. No. q̄ s̄l̄gud̄o ozōis q̄nq̄ generat fastidiū. iō q̄nq̄
ip̄a oz̄ mutari. v̄t Luli. iij. li. r̄he. d̄. s̄mone i dicēdo p̄mutari oz̄ vt
facile satietat̄ varietate v̄t. iō phia h̄ varietatē oz̄oz̄ p̄ introductōez no
ue p̄sōe v̄redo p̄sopo. q̄ figura a v̄lto vocat̄ p̄formatō p̄sudz igit̄ boe.
introduc̄oz̄ fortūe d̄r. velle q̄ d̄ tu. h̄ introduc̄ fortūāz allo. boe. q̄ oñ d̄r
q̄rionā ip̄i. et iustā qz nihil abstulit. p̄mo q̄ fortūa. oñ d̄r qz nihil boe.

Liber secundus

iniuste abstulit. scdo quā dā rñsionem boerij excludit. ibi. An tu mo.
Primo facit qđ dicitū est. scdo responder taciti question. ibi. An ego.
Primo dicit fortuna ad bogriū. o tu hō quid agis id est veras vel fa/
cis. ne reā quotidianis. i. assiduis querelis. q. d. facere nō deberes quas
tibi fecimus iniuriā. q. d. nullā que tua bona ab hō detraximus. q. d. nul
la prende meū in
iudicio de possessi
one opū r dignita
tue. q. d. q. d. q. d. in
dicit. r. ac monstra
ueris aliquid eē p/
pū. hōz bonoz
cuiusq. moraliz
ego spōte pcedā. r.
bi ea que reperit fu
isse tua. q. aut non
sine tua nec alicui
bois ppria. probo
tibi. q. cuz natura
pduxit te de vtero
matris ego suscepi
te nūdū r inopem
idē carentē omibz
rebz r foui te meis
opibz. r ego prona
id ē prompra edu/
caui. i. nutriui te in
dulgenti. i. clemē
tius fauore i. gra
tia mea qđ te nūc
facit impatientem
nri. i. ptra nos q. si
hoc. a pncipio nō
fuisz nutre. r spe
ritate fortūe nō fu
iliter impatiens de
amissioe ei. r sub
dit. Ego circūde/
dit te affluētia r splē
dore oīuz bonoz q. sūt mei iuris. i. p. r. nū. d. q. l. b. z. i. placz mibi retta
h. re manum tu habes gratiam. id est mibi referre grates tanq. vñs
alienis non habes ius querele tanq. tua perdidit.

querelis. Quā tibi fecim' iniuriā. q
tibi tua detraximus bona. Quo/
uis iudice d opū dignitatūz meū
possessioe pcedē. Et si cuiusdā mor
talū ppriū qđ hōz eē mōstraueris.
ego ea tua fuisse q. repetis spōte pce
dā. Lū te matris vtero natura pro/
duxit nudū reb' oib' inopēz susce/
pi te meis opib' foui. r qđ te nūc im
patientē nri facit fauore prona idul
genti' educaui. r oīm q. mei sunt iu/
ris affluētia r splendore circūde/
di nūc michi retrahere manū liber/
habes grās velut vsus alienis. Nō
habes ius querele tāq. p. r. s. tua p
didit. Quid ergo ingemiscis nul
la tibi a nobis illata est violentia.
Opes honores ceteraq. taliz mei
sūt iuris. Bñam famule cognoscūt
mecuz veniūt me abeūte discedunt.
Audacter affimē si tua forent que
omissa p. r. eris nullo mō pdidisses

Prosa secunda

Quid igitur in gemis querulo nulla tibi a nobis illata est violentia opes honores et talia sunt mei iuris. id est patris et famule mee. si honores et patres agnoscent me dominam mecum veniunt me abeunte discedunt. id est recedunt auctore affirmem si tua foret quod quaereris amissa nullo modo ea perdisse. Hora et tota ratio fortasse in hoc consistit. nulli manet rationabilis

An ego sola meum ius exercere phibeo. Licet celo proferre lucidos dies eosdemque tenebrosis noctibus perdere. Licet aere terre vultum nunc floribusque redimere. Nunc nimbis frigoribusque perfundere. Ius est mari nunc strato equo re blandiri. nunc procellis ac fluctibus inherescere. Nos ad instantiam nostris moribus alienam in expleta hominum cupiditas alligabit. Haec nostra vis est. Nunc optinuum ludum ludimus. Rotam valubili orbe versamus in summa summa in sumis mutare gaudemus. Ascendi si placeat. sed ea lege ne uti cum ludici mei ratio posset descendere iniuriam putes.

quod in omnia de eo qui nihil alio pro auferret. sed propria pro suo licet. ita sed fortuna nihil abstulit quod erat bonum. sed propria dispo. sunt pro suo libito. Hora de hoc quod dicitur tibi tua. Seneca dicit in de re medijs. Non est tui quod fortuna dicit esse tui. Alieni omne quod dicitur operando evenit. et nihil proprius proprium purari. quod eripi potest. Hora quod bonum producit nudum ex vero mis. pro in nunt magna eius materia. Si enim homo nudus nascitur et nullo indigeret in

nus esset miser. sed quod nudus nascitur nihil possidens et pluribus indigens id magis miser est. Tunc pauper hereticus. Primitus in modo tecum tua quantam tulisti. Augustus eras primo et postea nudus eris. Hora et bona exercitoria non sunt propria hominis. quod dicit Seneca. Nihil proprium dicas quod mutare potest fortuna. reperit quod dedit donum quod non potuit auferri potuit et quod fortuna non dedit eripit. An ego sola. Dicit respondet tacite questionem. Diceret aliquid fortune. licet bona exercitoria sunt tua. tamen postquam ea homini contulisti non debet res amplius auferre. Huic questionem respondet fortuna dicens. quod si esset contra ius. et contra naturam suam quam nullus dicit sibi auferre imo dicit uti sic et exercere res utuntur suam naturam. unde dicit. Nunc ego sola phibeo exercere ius meum cum omnia alta exercere naturam suam quod declarat. quod licet licet est celo proferre lucidos dies et eosdemque perdere. id est abscedere tenebrosis noctibus. et hanc quoque redimere. id est ornare vultum. id est suffragare terrenam. aliquidque floribus sic ius. nunc frugibus sic ius estate. nunc perfundere eam nimbis. id est pluvijs et frigoribus sicut in

Liber secundus

autūno ⁊ hyeme. Ins. i. natura ē mari nūc. i. aliqñ. s. tpe sereno blandā
ri. i. blandā esse cōre strato. i. pacificato. s. tpe cōpestatis in bore ferere. i. a
horridū apparere pcellis ac fluctib. i. inundatōib. nūqd inexplera. i. in
satiabilē cupiditas hoim alligabit nos ad pstantiā alienā nris mori/
bus. q. d. nō em hec ē nra vis. i. naturalis prās. hūc ludū p rnuū. i. oī
tpe vel p rnuū ludi
mus rotā p samus
volubili orbe. id ē
velocē rēuolūtōne
⁊ nos gaudemus
mutare isumaid est
aduersa sūmis id ē
p speris. ⁊ sumna i
simil. i. p spā aduer
sis. Tu boeti ascē/
de rotā nra si pla
cer. s. ea lege. i. p di
eōe vli ne pecces et
bi fieri iuriā si con
rigit te descendere
cū rō mei ludieri.
id ē ludi iocosi hoc
poscer.

¶ Hora q̄ q̄libet
in sua naturali o/
peratōe delectatur
suastra s̄ laborat q̄
naturā rei auferre
conant. cū natura
nō assuecat in tri
um. ¶ In paup̄ ben
ricus. Nōne l̄ sua
quius vitur arte

¶ Sibi fors dederit vitō omis hō. Siles equis. piscator a dō. ⁊ cleri
cus hymnis. Natura fretis pugiles i arte. poete metris Rustic⁹ arua pa
rar numerat mercator auar⁹. Cargo lege flozes. stultus amat or amat
Seminat in spinis nature iura retracās. ¶ Hora q̄ dē cupiditate ho
minū cōiepletā. qz dē aristo. ij pol. Infinita ē p̄cipia hoiz ad c⁹ reple
tōez mlti viuunt. ⁊ sen. ⁊ vi. epla Naturalia desideria finita. s. ea s̄a it
o p̄ntone nascunt a vbi desināt nō habent. ⁊ lxxij epla. ¶ Via aliq̄s contē
nere p̄o oia aut habere nō p̄r. ¶ An tu mores ignorabas. Hic foruz
na excludit quāsdā r̄sōne boetij. Posset ei dicere boeti⁹ o fortuna ego
p̄stus sū de tua mutabilitate. qz ignau mores tuos. hāc r̄sōnez excludit
aut foruzna p̄ pla. Ho. boe. ex d̄y potat p̄p̄dere mores ⁊ stabilitate suā d̄y

An tu mores ignorabas meos Me
sciebas Cresū regē lidoꝝ cyro pau
loante formidabilē. moꝝ deinde mi
serādi rogī flāmis traditū misso ce/
lit⁹ ibre defensū. Nū te p̄terit. Pau/
lū p̄i regis a se capti calamitanibus
pias ip̄edisse lacrimas. Quid tra/
gediaz clamor aliō desier. nisi indi
cretio ictu fortunā felicitia regna ver
tētem. Nōne adolescētul⁹ ayn eyo
eyot. i. duo dolia vini alterz q̄dē in a
lū aliō at bonuz i iouis lunie iacere
didicisti. Quid si vber⁹ de bonozū
pte sūp̄sisti. qd si a te n̄ tota discessi:
Quid si hecipa mei mutabilitas in
sta tibi cā est sperādi: melioꝝa tñ ne
aio p̄rabescat ⁊ iter cōe oib⁹ regnuz
locat⁹ pp̄rio iure viuere desideras

Liber secundus

Non attrides magne cartagis arces. Scipio s; multi romani sūt alta
fati. **T**pa p̄sa breui breuis ē distātia lecti. **D**is r̄ meli nox ē vicina diei
Dec aliena docēt r̄ te tua fata docebūt.

Ignitas rapidis. **I**gned ē scdm̄ metrū huius sedi q̄b̄ d̄r̄ asclepias
diū ab inuētoze. conābicū a pede p̄stante. q̄s sic pes conāb̄ pus

habitu est. Et cō/
stat illud metrū ex
p̄mo spōdeo r̄ duobus
obus conābis et
p̄t̄is. o vel am/
bo. q̄le metrū ē uti
us hymni. **S**icō
rū maris. **S**ecū
dū metrū d̄r̄ fer r̄
gratū ab inuēto
re cōstans ex p̄u
mo spondeo. scōo
vacilo. tercio spō/
deo vel trocheo.
In hoc ergo metro
fortuna conquest
de i expleta cupidi
tate hoim̄ dicens.
Si copiat̄ est for
tuna quā gentiles
deā copie appella
bant pleno cornu
fundat hominib̄
tantas opes quan
tas arenas versat.
id̄ velut pone^o i.
mare incit^o. i. cō/
motus rapidis fla
ribus. i. impetuo/
sis ventis. r̄ sic fū
dat tātas opes h̄c

Petrum secundū libri secundi
Ignitas rapidis flatib^o icit^o
Pontus versat arenas
Aut quot stelliferis edita noctib^o
Celo sidera fulgent
Tātas fūdat opes nec strahit ma/
Pleno copia cornu (num
Hūanū miseris haud ideo genus
Cessat flere querelas
Quāuis vota libens excipiat de^o
Multi prodigus auri
Et claris auidos ornet honorib^o
Nil iam partta videntur
Sz quesita vorās seuā rapacitas
Alios pandit hiatus
Que iam p̄cipitem frenā cupidinē
Lerto sine retentent
Largis cū postus munerib^o fluens
Sitis ardescit habendi
Nūq̄ diues agit q̄ trepid^o gemens

sidera fulgent in celo edita id̄ est q̄ra stelliferis noctib^o r̄ ip̄a copia non
retrahit manū auferendo opes haud p̄ n̄ iō humanū gen^o cessat flere. i.
flecto p̄ponere miseris q̄relas. et **Q**uāuis deus prodigus id̄ est diues ml̄
ti auri. i. ad modū p̄digi multū aurū diffundēs. ip̄e deus libens exci
piat vota hoim̄ r̄ ornet auidos i. cupidos clar^o honorib^o. n̄ iam partta
id̄ est acq̄sita et possessa nil videntur eis. sed seuā rapacitas vorans q̄/
sita i. id̄ est acq̄sita pandit id̄ est manifestat alios hiatus id̄ est recepta.

Prosa tertia

Gula cupiditatis. et tunc quirit fortuna que iam frena retinet. i. detinebit. cer/
to sine cupiditate. i. auaritia hoim. precipite. i. precipitate hoies cu suis. i. vesti/
deriu hndi flues largi mueribz ardeat hois. et no ille q trepid' terrore ad
uictitans et gemis credit sese eg. te. ille nuq diues agit. i. vira duc. ¶ Po
ta circa h q dicit pleno copia cornu. q cu hercules q da tpe luctaret cum

Sese credit egentem

Prosa tertia secundi libri

Is igit si pro se tecu xbis for
tuna loqret. qd pfecto ptra hi
sceres si heres. Aut si qd e quo qre/
la tua iure tuearis. proferas optet.
dabim' tibi dicendi locu. **B.** Tu ego
speciosa qdez ista sunt inquā oblita
q rhetorice ac musice melle dulce/
dinis. tuz tm cu audiunt oblectant

achilleo. et achile' mu
taret se in thauz. her
cul's apphedes ipm
p cornu affragit illi
repleti pomis. et ho
yb odouffer. sacristi/
caute illis fortune. qd
cornu d' fortuna qui/
busda ppiare plenuz
qb usda vacuu. qbus
da semiplenu fm di
uersu statū pspiratis
et aduersitatis hoim
¶ Nota q fortuna iue
bit q auaritia hoim
q Tul. in li. cuscule. qonū dr. Auaricia studiū pecunie bz quā nō sapi
ens papiuit ea em q mal' venenis ibura corp' aiunqz vinle offedit. ipa
em in sacfabills manes neq copia neq iopia minuit. et eodem hoc dicit
Quid e q multi cuot ditare pecunie ferunt qz ita p'turbant ai ve si m'itū
abstine ab insania Et dicit Sen' lxxvi. epla. Auaricia nullū bz mag' ma
liū nisi q ingrata e. et lxxij epla auaros ppat canibz dicit. Vidisti aliquē
canē missū a dño panis frustra aucarnis apto ore caprate. qd qd arripit. p
tinus inte grū deuorat et sp q d' spem futuri inbiat. Idēz euem' nobis. qd
q d nobis fortuna expectatūbz porrigit. illud sine oi volūrate dimitrim' et
statim ad rapinā alteri erigim' ¶ Nota q credit se egentēz nō est diues
sed paup. qz dr Sen'. i. epla. Nō q paz bz. sed q pl' cupit paup e. Qui ei
refer. qnū illi n archa quantū in horreis sacz si alio hiatu imminez.

¶ Nota q diuitem nollit auaricia sed augmētāt In Sen'. xvi. epla. dr.
Cogemat in de qd d loenpletes possiderūt vltra priuatū pecunie moduz.
Fortuna te puehat. auro tegar. purpura vestiat. terrā marmoribz abscedat.
accedant statue et picture et qd d villa qz elaborauit maiora cupe ab his
desistes. vñ Iuuenal. Interca pleno dū turget saccul' ere. Crescit amor
nūmū quantū pecunia crescit

Prosa tertia secundi libri.

Is igit p se re. Detinebit. pfa tertia h' secūdi. In q pbia pbat
boe. nō debere conqri de fortuna. qz mltā dōa sibi pculit. Et pno
inquit obia qd sentiat de dictis fortune. scdo bōa fortū. sibi collata
enūrat. sibi. Urūm. Pno ondit pbia q boe. nihil hēat loq' fortunaui

b

Liber secundus

sedo boeti ruder. tertio pbia et rñsionē a p̄robat. sicut patēbit. dē p̄rimo
Si fortuna loqr̄t tecū his p̄bis p̄ se. p̄fecto p̄ certe tu nō h̄res q̄d p̄ h̄ice
q̄s. i. nō h̄res p̄n ap̄ires ōs ad r̄ndendē. fortūe. auer̄si q̄d ē q̄ tuā q̄relā tu
rē tuar̄. opt̄. i. necesse ē vt. p̄feras. dabim⁹ n̄bi locū d̄cedi. tū ē ego boeti
inquā. i. dixit v̄l r̄ndi. speciosa q̄dē sūt ista q̄ fortuna dixit. z sunt oblita. i.
delimita melle. i. dele
eratio: rhetorice dul
s. i. q̄rū ad p̄
sā ac. p̄ z. musice dul
cedis. i. q̄stum ad r̄pe
trū z tm̄ tū. i. tūc ob
lectat̄. i. delectat̄ aim
meū cū audiat̄. sed
sensus. i. p̄ceptio ma
loz ē altior. i. p̄fūd/
or̄ miseris q̄ isti pos
sint erigere. q̄ d. q̄
uis p̄ba for̄tūe sup̄st̄
cialiter me delectent
tū ad p̄funditatē mei dolor̄ n̄ attingit. Ita q̄. i. q̄ cū hec p̄ba for̄tūe d̄ste
rint. i. cessauerint. isonare auroz meis meror̄ istū. i. amissus p̄grauat aim
meū Tūc pbia approbat rñsionē Boe. d̄cēs. Ita ē. hec em̄ p̄ba for̄tūe
nōdū sunt remedia tui morbi. sed sunt q̄dā fomēta. i. linimēta. aduersū cu
rationē. i. p̄ sanatoz p̄tūacis doloris. nā remedia q̄ penetrēt. i. imittēt sēt
in p̄fundū p̄urbationis expellēdo eam radice tui morbi. ista ad mouēdo
id ē apponā cū fuerit tēpestiuū. ¶ Nota q̄ boe. nihil habuit loq̄ p̄ p̄ba
fortune. q̄z v̄p̄ dixit z p̄ p̄tūacē nō e loq̄ndū. nā v̄ro oīa p̄sonant z p̄tū
sib̄ip̄si attestat̄ s̄m Arist. ¶ Nota h̄isco ē p̄bū ichoatiū. z p̄fer̄ p̄ p̄tū
p̄. q̄z regulariter deberet d̄ct̄ h̄isco. n̄ h̄isco est h̄iarū inchoare cū ill
q̄s ap̄t̄ os. ¶ Nota q̄ oblit⁹ altera p̄dūta ē p̄tūcipiū p̄bi oblitūcoz. Sed
oblit⁹ altera correpra d̄scēdit a p̄bo oblitūto. Et oblit⁹ ē r̄aculat⁹. Unde
p̄sus. Immemor oblit⁹ notat̄. oblit⁹ ē maculat⁹. ¶ Nota circa h̄ q̄ d̄t̄ ill
meror̄ animū aggrauat q̄ q̄s nō d̄olēt de isfortūto nulli p̄tigit n̄st̄ato
m̄ltū eleuato sup̄ fortunā. q̄ d̄t̄ Sen. lxx. epla. p̄l. eq̄ te dolere nolo. s̄ vt
nō d̄oleas v̄p̄ erigere audeo. nulli autē ista firmitas ai p̄tigit n̄st̄imulz
sup̄ra fortunā eleuato. z subdit̄ illud vt̄ to cūda nobis st̄at̄ amissay recor̄
dato. nemo lib̄eter ad id redit q̄d nō ēne tormēto cogitatur? ¶ Nota q̄
p̄ rhetoricā z musicā dulcedinē for̄tūe boe. adhuc nō sūt restitū? p̄tū
z sapie. q̄d testat̄ et̄ meror̄ aggrūas aim. Nā p̄? z sapia d̄olēt z meror̄
oppm̄t. v̄n Sen. lxx. epla. Quāmodū m̄nuta lumina claritas solis
obscurat. sic dolores m̄st̄itas iuritas sapia ex p̄? sua magnitudine elicit
atq̄ oppm̄t. ¶ Veruntū ne te zē. Hic pbia cūerat bona for̄tūe boe

Prosa tertia

flo collata rōne quoz nō debuit se existimare miser. Et pmo enūerat do-
 na preterea q̄ ipm felice fecerūt. postea enū erat in q̄tra p̄sa bona q̄ ipm in
 p̄nti felice ostendunt. P̄rio igit p̄bia describit felicitatē suā p̄teritaz. sc̄da
 excludit quandā oblectōz. ibi. q̄ si idē co. P̄rio enūerat q̄dā bona cōia.
 sc̄do magis specialia. sc̄da ibi. P̄terereo libert. P̄rio dicit. O boeti ne. i. nō
 litus es. taceo q̄ desolatū pente sū- velis te existiat. mi-
 mox te viroz cura suscepit delect. sez nunqd oblit. es
 q̄ in affinitatē principum ciuitatis numerū q̄ p et mo/
 qd̄ preciosissimū propinq̄tatis ge- dū felicitatis tue. ca/
 nus est pri' charus q̄ proxim' esse ceo. i. p̄trāseo. q̄ te de
 cepisti. Quis n̄ te felicissimū cū tā solaiū. P̄ua. p̄te
 to splēdore soceroz. cū iugis pu- te. i. patre z m̄re. cu
 dore cū masculine quoq̄ prolis op- a sumoz viroz. i. cō
 portunitateq̄ predicabit. P̄terereo sulū romanoz te su/
 libert em̄ preterire cōia assumptas i- scepit z tu delect. i.
 adoleſcentia negatas senib' digni- de alijs elect' in affi-
 tates. ad singularem felicitatis tue nitatē principū ciui-
 cumulum venire delectat. siq̄s rex tatis cepisti pri' esse
 mortalium fruct' vllum beatitudi- char' q̄ primus qd̄
 ris. z cū opportunitate. i. opportuna felicitare masculine plis. q. d. null' est q̄ nō iudicauerit te felice in his. Hora q̄ triplex ē gen' p̄pinq̄tat. P̄ri-
 est q̄ nō iudicauerit te felice in his. Hora q̄ triplex ē gen' p̄pinq̄tat. P̄ri-
 mū q̄d̄ p̄bit ex genealogia. z in tali p̄pinq̄tate aliq̄s siml' efficit prim' ce-
 char'. nā frater fratri est charus et p̄pinq̄uus. Alia ē p̄pinq̄uitas q̄ p̄bit
 ex m̄rimonio. z vocatur affinitas. z in tali p̄pinq̄tate aliq̄s prius efficit p̄-
 p̄pinq̄uus q̄ charus. Tertia p̄pinq̄tas p̄trabit ex bonis morib' z fratrib'
 bus. z hoc ē p̄ciosissimū gen' p̄pinq̄tatis z in tali aliq̄s prius efficit char'
 q̄ p̄pinq̄. z sic hoc prius factus fuit romanis principib' charus rōne
 p̄pinq̄tis q̄ p̄pinq̄uus m̄rimoniū p̄trahēdo eū eis. Hora q̄ p̄bia d̄r boe-
 tiū fuisse felicem splēdore soceroz in plurali eū tñ nō habuerit nisi vnum
 socer. Nam socer d̄r cuius filiam aliquis ducit. z nō legit q̄ boeti habu-
 it duas viros. Ad h̄ p̄ōr d̄ic q̄ h̄c capif' socer large nō tñ. p̄ patre viro-
 ris. sed etiā p̄ fratre q̄ large etiā p̄ōr d̄ic socer. q̄ d̄r pluraliter soceroz. Hora
 q̄ ex trib' p̄bia d̄r boe. felice fuisse. ex honestate socer. ex pudore iugis.
 ex opportunitate masculine plis. i. suoz filiorū. P̄terereo. libert em̄ prete-
 rire cōmunia. Sic p̄bia enumerat quedam bona sp̄alia ex quib' boeti
 nō debet se estimare miserum. Et dicit pretereo. id est. pertransire volo.

b z

Liber secundus

quod mihi liber perire cōia supple bona. et delectat me vōtre ad singularem
idē speciale tumulū tue felicitatis. i. ad sumptas dignitates in adolescen
tia negatas semibus. Et subdit. Si quis fructus rerū mortalium huius viliū pō
dus beatitudinis. i. si propter aliquod temporale bonum homo dicitur felix. poterit ne
negoria illius lucis. i. tue felicitatis. quā tam dicā deleri quātalibet. mole
idē quicquid pōdere in nis pōdus huius. poterit ne illius me
gruētū maloz. q. d. nō pōt deleri. et quod est il
la felicitas cū tu vidi moria lucis quātalibet ingruentiū
si liberos tuos. i. si lios tuos pariter cōsules. i. in consules ele
ctos puebi. i. dicitur doino tua sub frequ
tia. i. diligentia patrū plebis alacritate vidisti cum eis de
scz sentoz. et sub ala gie laudis orator ingenij gloriā
eritate. i. sub gaudio facundie meruisti. cū in circo duoz
plebis. et cum tu es de medijs cōsulū circūfusa multitudi
de filiis tuis infide nis expectationē triumphali largi
tibus circules. i. sedes tione satiasti. dedisti vt opinor ver
iudiciarias. orator. i. ba fortune dum te illa demulceret; dō
p̄dicatoz regie laudis te vt suas delicias fouet. Adun quō
meruisti q̄ huius inge nulli vnquā priuato comodauerat ab
nij et facundie cum tu stulisti. Quis ne ergo cū fortuna cal
medi in circo idē in culū ponere. Nunc te primū liuenti
circūdatōe duoz cō oculo p̄strinxit. Si nūquā modū quē le
sulū. i. filioz tuoz torum tristitiamue consideres; ad
satiasti expectationē huc te felicem negare nosi possis
circūfusa multitudi dum te illa demulceret. dum te fouet vt suas delicias tu abstulisti minus
nis triumphali largiō quō nūquā comodauerat vili. i. alicui priuato idē extraneo. via ne ergo cū
ne idē vitoriali triū fortuna ponere calculū id est cōputationem. nunc ipsa fortuna primum p
phatōe. vt ego opi strinxit te oculo liuenti. i. inuidio si consideres nūquā et modū letoz. vt p̄ vō
nor tu dedisti; ba. i. eritium idē p̄spiracis et aduersitatis adhuc non possis te negare felicem
deceptiones fortune. Hora p̄bia p̄ hoc quod dicitur perireo et prius dixit taceo vt tunc quādam color
dum te illa demulceret. dum te fouet vt suas delicias tu abstulisti minus re rhetorico quod dicitur occupatio. et dicitur sic a tullio Occupatio est cū dicitur
nos perire aut ne scire. aut velle dicitur illud quod tamē maxime dignum

Oratio tertia

Hora q̄ mos erat romanorū añ. xxx. annū nullū p̄ferre aliquā d̄ (ignitare nisi p̄pter singlā d̄ dignitatē vl̄ p̄bitatē. vel p̄pter publicē rei euidentē vitiatē. Boe. at̄ in adoleſcētia añ. xxx. annū fuit elect̄ in p̄sulē. ⁊ h̄ p̄bia vocat felicitatē cōm nō q̄ cōiter d̄ h̄ p̄cederet. s; q; nō solū Boe. s; cōis paucis h̄ accidit. Refert em̄ tull' in li. de amicitia q̄ Scipio añ. xxx. añ. nū bis fact' est cōsul

Quod si idcirco te fortunatū eē nō est mos. qm̄ q̄ tūc leta videbant abiērt. Nō est q̄ te miser putes qm̄ q̄ nunc credunt mesta p̄tereit. An tu i hāc vite scenā nūc primū subit' hospes q̄ venisti. Illā ne hūanis rebus i/ esse p̄stantiā reris. cū ipm̄ sepe ho/ minem velox hora dissoluat. Nā et si rata ē fortunis manēdi fides. vlti mus tñ vite dies mors qdā fortūe est etiāz manētis. Quid igit referre putas. Tu ne illā moriēdo deseras

Silr germanic' iu uentis cōsul fact' est añ. xxx. annos. h̄ gularē felicitatē boe' ij tāgit dicit. Cum duos pariter p̄sules q̄ Hora q̄ fm̄ p̄sū. in li. ethimo. curules erāt sedes in q̄b ma gistrat' sedētes iura reddēbāt. Et dicunt curule q̄ curia. q; ta li sede vtebant i curi tu iudices q̄ vebebā tur vt expedit' p̄plo iudicia redderent.

Hora q̄ p̄suetudo erat romāos i electō ne cōsulū h̄re sermonē ad p̄p̄m de laudib; regū ⁊ electoz in magistratū ⁊ sic h̄ p̄dicante. inde gl'iam cōsequēbat. h̄mōi sermonē fecit Boe. i ele/ ctione suo ⁊ filioz in cōsules. ⁊ exinde sua gl'ia fuit gemiata. Et q; p̄silia p̄mo p̄suevit fieri in triūphib; in laudē eoz q̄ obtinuerāt victoriā. s; h̄mōi f̄monē vocat triūphalē largitiōnē. Hora q̄ bonū aliqd̄ p̄mittit ⁊ nō ad implet. ille dat p̄bia ⁊ nō rē. et p̄ decipit. q̄ d̄ p̄bia. dedisti fortune verba id est deceptōes p̄mittēdo et aliqd̄ boni q̄ ip̄a te ita fouet. Hora q̄ cal/ cul' in vna significatōe est puus lapillus q̄ calcādo nō ledit. ⁊ q; talib; lapillis vtebant antiq; in cōputāō. ideo calculare vl̄ calculū ponere. po/ nit' p̄ cōputare vel p̄ ratōez facere. q̄ d̄ p̄bia. vis ne cū fortūa calculū pone re q. d. nō debes si cōputabis. cū ea ip̄sa iueniet te mltō felictorē q̄ mise/ rū. Qd̄ si idcirco te fortunatū eē. h̄ p̄bia excludit q̄ndā obiectiōez. possēt aliq; dicere. hec p̄dicta bona nō faciūt me felicem q; sūt p̄rāstea: hanc obiectiōez excludit p̄bia d̄ p̄bia. q; p̄ sed. si nō estimas te fortunatum id est felice. qm̄ illa abiērtē q̄ tūc videbant leta. etiāz nō est qd̄. i. p̄pter qd̄ tu putes. i. estimes te miser qm̄ q̄ nunc credunt. i. vident mesta p̄tereunt. An nunc p̄ nunqd̄ tu venisti primū in hanc scenam. i. ymbriā vite. subit' id ē improuisus. q; p̄ et hospes. i. advena tu i q̄d̄oras que gerant in hac

Liber secundus

vita. ne p. nūq̄d reus. i. opinaris vllā p̄stantiā inesse hūanis reb. cū ip̄sus
hoies sepe dissoluat velox hora mortis. nā si fortuitis reb. ē fides p̄manen
di. sicz rara. tū vltim⁹ dies vite est q̄dā n̄p̄s fortune etiā manētis forme
q̄d̄ igit̄ putas referre. i. distare. ne. i. an. tu deseras illā fortunā moriendo
an. p. vel illate deserat fugiēdo. q. d. nihil refert q̄rū ad incōst̄ariā fortune

sive fortuna hoies de
serat siue deserat. ma
nētis sū ē q̄ p̄manere
nō p̄. i. s. hōtādū q̄
i reb. hūanissā sit cō
stantia. cur. rō ē. In
isto q̄d̄ est gentium
nulla ē cōstantia. qz
nihil ē genitū q̄d̄ nō
est corruptibile z nō
p̄manēs. s. res hūan.
ne sunt genite z p̄du
cte. g. r. c. i. Aoraduz
q̄ non est durabilis
fortune p̄speritas. qz
ip̄am cito fugat ad
uersitas. Un̄ Gan
fre. In poēria Sib
ne crede tuis si tēpore
paruo Illuxere tibi
mor sūt clausura se
renū. Subila fata di

em inducētēz crepuscula noctē. p̄ter q̄d̄ nō est adhibenda fides reb. sed
ruitis. i. Hora q̄ p̄bia tāgit vna rōnem. p̄ fortuna nō ē p̄stās q̄ talis est
Hō nō est p̄stans. ḡ nec fortuna. An̄ q̄ p̄s. qz hoies sepe dissoluit
lox hora mortis. p̄na p̄bat ex h. q̄ fortuna nō hz esse nisi circa hōiem cū il
in agētib. a p̄posito. i. p̄hilicōz. ḡ dicit p̄bia. nihil differt q̄ ad incōst̄ariāz
fortune. siue fortuna derelinq̄t hōiem fugiēdo. siue hō derelinq̄t ip̄az mo
riēdo. q̄cūq̄ mō fiat sp̄ ipsa est incōst̄ans z nō p̄manēs.

De trū tertium libri. secundū

Um polo p̄bebo roseis q̄drigis rē. Inud ē metū tertū h̄ccū
di. cur. p̄m. s̄sus d̄z saphicus. ob inuētoze. tiocl. atē. a pede p̄edo
mināte. De trū aut̄ sc̄di s̄sus d̄z gliconicū ab inuētoze. coriam. b̄cū. a pe
des domināte. In hoc ḡ metro p̄bia d̄clarat trib. exēplis mutabilitates
mūdanoy. Primū exēplū est de corp̄ib. celestib. rale. Sole luēte in celo
rūc obscurat lumen aliq̄z stellarū. Ecce mutatio stellarū. q̄ ad li. m̄c̄q̄d̄ in
p̄p̄ius apparebat tpe noctis. S̄z sole nobis luēte non apparet. Un̄ d̄c̄

De trū tertū secūdi libri. drigis

Um polo p̄bebo roseis qua

Luce spargere cepit

Pallet albentes hebetata vultus

Lū stāmis stella p̄mentibus

Lū nēmus flatu zephiri tepētis

Gernis irrubuit rosīs

Spiet insanū nebulosus auster

Fam spinis abeat decus

Sepe tranquillo radiat sereno

Immotis mare fluctibus

Sepe feruentes aq̄lo p̄cellas

Urso concitat equore

Rara si cōstat sua forma mundo

De rerum tertium

in terra. Tū p̄bebo. i. sol cepit. i. incepte spargere. i. emittere lucē rosētis qua
drigis. i. rosco curru. stella hebetata. i. obscurata flāmis. i. lumibz sol p̄mē
tibz ipsa paller. i. pallida sic fīm abētes yule. Sedm̄ exēplū est in terra
nascētibz tale. Sephiro flāte terra ornat floribz. sed austro flāte flores de
ficiūt. Ecce mutatio in terrenascētibz. yū dr̄ in lra. cum. i. qm̄ nem̄ irru/
buir. p̄nis. i. p̄nalibz
rosis. flatu zephyri re
pent. i. calēris flau
ster nebulosus. i. t
. i. flare inceptit. infa/
nū. i. infancīā decul
rosaz abeat sp̄nis.
id ē recedat d̄ sp̄nis

**Si tantas variat vices
Crede fortunis hominū caducis
Bonis crede fugacibus
Konstat eterna positiūqz lege est
Ut constet genitum nihil**

¶ Tertium exemplū ē

de mari tale. Quā mare nō agitāt vēris apparet trāq̄llū. sed vēs agitātū
efficit tēpestuosū. Ecce mutabilitas maris. yū dr̄ in lra. Sepe mare radi
at. i. splēdet trāq̄llo sereno. i. serena tranquillitate. imotz. i. nō motz fluctibz
sepe aq̄lo p̄ctat. i. puocat. seruētes. pcellas. i. tēpestates. p̄sō q̄r. i. mozo
maris. Tūc horat̄ p̄bia ne credam̄ bonis fortunē dicēs. Si mūdo p̄stat
id ē p̄manet sua forma rara vt ex dicit̄ patz. z si mūdius variat tātal vices
id ē alternatōes. tūc crede caducis. i. trāstōitibz fortunis hoim. i. noli ere/
dere. z loquit̄ ironice. debet em̄ intelligi p̄ p̄riū. crede. i. noli credere bōis
fugacibz. q̄ tā sūt bona fortunē. q̄d patet ex h. qz cōstat. i. manifestū ē. z est
positum. i. stabilitū eterna lege. i. diuina lege. vt nihil genitū p̄stet. i. imu/
rabit p̄maneat. ¶ Nota qz poete attribuunt soli q̄drigā q̄ dr̄ a nūero q̄e
tuoz equoz. Poete em̄ fingūt curru solis trahit̄ q̄tuoz eq̄s p̄pter quattuoz
diuersitates solis. Nā sol cū orit̄ est rubēs. hora tertia splēdet. hora me/
ridiei ē feruens. sed hora vesperina ē tepens. Lune p̄o attribuūt bigā p̄
duas p̄prietates lune. nā luna p̄ualr ē frīgida z hūida. ¶ Nota circa hoc
qz dicit̄ crede fortunis bonis. Sen. dr̄ in li. de solā. filij helie. Nūqz ego
fortune credidi. q̄ cū meū vider̄ et pacē agere. oia q̄cūqz in me indulgen
tissime cōferrebat pecuniā. honores. grāz. eo loco posui. yū possz sine mo
tu meo reperere. Interuallū magis iter me z sp̄am habui. ita nec illa ab
stulit nec eculsit. Neminē aduersa fortuna cōmunit nisi quē fecūda dece/
pit. Fortuna fortes metuit. ignaues ex p̄auit. opes auferre p̄t aim autē
surrīpe nō p̄t. ¶ Nota qz p̄bia bona fortune appellat caduca. qz dicit̄ Sen
eca. lxxij epla. Oia ista in q̄ fortuna dominū exeret sua sunt. si decu
nia honores imbecilla sunt fluida mortalia sunt z passiōes incert. ¶ No
ta dicit̄ nullū genitū ēē constās. dicit̄ Seneca epla p̄allegata. Oia mor
talia minunt. cadunt deserunt decrescūt exhauriunt. Ita qz in illis i for
tū causa incerta ineq̄litas est. Duiroz autē vna natura est

Sequitur. p̄sa q̄tra secundi libri

Prosa quarta

Dicit primo **S** boeri q tu iuis .i. patris supplicium false opinionis id
id e illud si possis iure iurari mouet. nā si mouet te inane nomē fortuite
felicitatis. licet id e lectus e vt tu repures. i. putes mecū q plurimis. q
per maxis bonis abūdes. si tgit illud bonum seruat diuinit' illesū q p
et inuolatu quod tu possidebas p̄ciosissimū oī cōsu. i. thesauro. tue fortune
tuite nomē felicitatis mouet. q̄ plu
rimis maxisq̄ abūdes mecū repu
tes licz. Igit si qd in oī fortune tue
censu p̄ciosissimū possidebas id ti
bi diuinit' illesum adhuc inuolatur
q̄ seruat. Poteris nē meliora que
q̄ retinēs ne infortunio iure causa
ri. At qui viget incolumis illud p̄
ciosissimū hūani generis dec'. Si
mach' socer r qd vite p̄cio n̄ segnis
emeret. vir tot' ex sapia virtutibusq̄
factus suaz secur' tuis ingemiscit
iniurijs. Viuit vxor ingenio. mode
sta; pudicie pudore p̄cellens r vt
oēs dotes eius breuiter includā. p̄ri
sitis. Viuit in quā tibi q̄ tū vite hu
ius exosa sp̄m seruat. Quo vno fel
citatē minui tuā vl' ipsa p̄cesseri: tui
desiderio lacris ac dolore tabescit
Quid dicā liberos cōsulares quo
rū iam vt in id etatis pueris vl' p̄
ni vel auiti specimē glucet ingenij
tibi seruat spiritum. id e tū ipsa viuit p̄pter te. quo id est in quo vno ego
concesserim tuam felicitatem minui. supple q̄ vxor tua tabescit. i. tristia f
lachrymis ac dolore desiderio tui. quid dicam liberos tuos cōsulares. q̄/
rum specimen id est similitudo ingenij. paterni id est tui vel auiti. aut ipoz
f. Symachi qui fuit auus ipsorum ex parte matris glucet vt in id etatis

Liber secundus

pueris. q. d. liberi tui sunt filii patri et ano ipsorum in prudentia in se ipso etiam
pmittit. ¶ Notandum sicut inferi pbabit. q. in rebus fortuitis non potest consistere
re vera felicitas. Ideo illi q. adepti de talium rerum felices se existimabant et ex
amissis de eorum infelices falsa opinione decipiebant et licet in opinione eorum sic
esse non tamen erat in re. Ideo dicitur pbia ad octid q. tu false opinionis sup
plicium lites. i. rebus in
putare non possis.

¶ Nota supplicium false
opinionis est in animo
non in re. vñ Sen.
c. vii. de la. Dulcis
parasse dicitur non
fuit miserat. s. mu
tatio diuitiarum nec h
mior. non enim in rebus
est vitium sed in animo. se
pius enim opinio de re
re laboram. ¶ Infor
tunus boerij non erat
imputandum rebus. q. non
erat sed ipse ad i. fu
it sue false opinionis

¶ Nota q. pbia ostendit
presentem felicitatem in tribus consistere. s. in amicis. in vxore pudica
et filioz suorum prudentia. Primo enim ad felicitatem requiruntur amici. Nam amicus
est preciosissimum genus diuitiarum ex vii. p. huius secundi. Et Aristoteles
in ethicorum. Nemo eligit vivere sine amicis habes reliqua bona. Et in eul
um in libro de amicitia. Qui amicitiam tollit de mundo sole tollere videtur.
Et Seneca in de remedijs fortuitorum. nihil est peius quam amicos non habere
si amicum perdidisti alium quere. et ibi eum queras ubi inuenias. quere iter in
res liberales. inter recta et honesta officia. quere in laboribus ad mensuram
illa res non querit. ¶ Secundo requiritur ad felicitatem politica vxor pudica que
rara est. vñ Seneca in de remedijs fort. Dulce iter probat matrimonium
dicitur ceperit esse exempla meretricularum quam multas ex coniugibus optimis pesti
mas vidimus ex diligentissimis diligentissimas. et liberalissimas rapaci
cissimas. Etiam si bonam vxorem habuisti non potes affirmare eam esse pma
suram in illo proposito. nihil tamen mobile. nihil tamen vagum quam feminarum voluntas.
Tertio requiritur ad felicitatem politica ples. q. sicut Aristoteles primo credit. Non
omnino felix est qui spem turpis est aut solitarius. aut prole carens.
¶ Nota sicut Hugonone Specimine est pulcritudo vel similitudo vel signum
vel ymago. noticia vel experimentum vel bonum operis documentum. sed in pro
posito accipit per similitudinem. Item sicut eundem autus. ra. tu. id est ad aux

Prosa quarta

habitus vel possessus vel ad ipsum primens et postquam per antiquo

¶ Cum igitur de propria mortalibus. Hic philosophia ex dicitur consolatur boetium dicens
Et quod hominibus est propria cura maxima curaretur de vite. i. saluare vite.
vite. o te felicem si agnoscas tua bona cui etiam nunc suppetunt. i. abundant
talia bona. quia nemo dubitat esse cariora ipsa vita. quare ita sicca lacrimas

res habeant humane enatabimur. Sed
quantum decus ornamentis nostris deces
serit. vides. ¶ Et illa promouimus i
quit aliquantulum si te non duntaxat totius tue
sortis pigri Sed delicias tuas ferre
non possum quod abesse aliquid tue bea
titudini tam luctuosus atque anxius con
queraris. Quis est enim tam com
posite felicitatis ut non aliqua ex
parte cum status sui qualitate rixe
tur. Anxia enim res est humanorum

et noli flere. non dum
enim ois fortuna est v/
bi exors. id est ad vnam
ad vnum. i. ois. nec ti
bi incubuit. i. interite
tempestas aduersita
tis nimium valida quam
tenaces anchorae. i. i
amici inseparabiles. hec
ret. i. firmiter manent
quod. anchorae non pati
antur tibi abesse so
lamen. phis ipsis nec
speciem futuri temporis. Et
dicit boetius. procor ve
berent. i. manent ille
anchorae. quia ipsis
manentibus vtecumque id

est quod licet cum res se habeat nos enatabimur euadendo aduersitatem fortunae
sed o philosophia tu vides quantum decus ornamentis bonorum exteriorum quibus orna
bamur decesserit. Subdit philosophia. Nos promouimus aliquantulum animi tui
ad solationem si non duntaxat piget te totius tue sortis. quod maior pars salua tibi manet
sed non possum ferre duas delicias quod tam luctuosus. i. plenius luctu atque an
xius perqueris aliquid obesse. i. breuitatem. i. tue felicitati. ¶ Nota quod si se
mors est ois amarissima. quod o absentia. oia denotat. et quod aliquid iudicat
se non timere mortem et tamen timere finem. Seneca in de re. fort. Sic vita est ois dul
cissima oia enim appetunt esse et viuere. ideo vniuersum dicitur naturaliter nititur ad sal
uandum vitam quod nihil est charius. Si ergo boetius possidet bona quod cariora sunt
vita non debuit se esse timere miser. sed magis felicitate. ¶ Nota quod philosophia amicos
appellat anchoras. Sicut enim tempestas incubente per anchoras nauis retinetur
et a periculis saluat. sic imminente aduersitate fortune homo fidelibus amicis ne
succubat infortunio subleuatur. fideles enim amici retinent hominem in periculo for
tune a giratu ne torali deiciatur a sua stabilitate. ¶ Nota secundum Augustinum super
potere. i. subministrare vel subadiudicare. sed pigere est piget esse vel penite
re vel grauare vel offendere.

¶ Quid enim tam compositae felicitatis. Hic philosophia probat felicitates
nulli posse totaliter euenire. Sequens ostendit quod quanto aliquis est felicitior

Liber secundus

tanto leniori a dueritate pfermit. tertio claudit ex his felicitate foruitam
a para eē z misera. q̄rto inuēdit extra hoies. scda ibi. Adde q̄ felicissimi
tertia ibi. q̄ mltis. q̄rta ibi. Quid igit o mortales. Pr̄io dicit Quis ē hō
cū p̄pōsite felicitatis. i. tam copiose felix vt nō rixet. i. discorder ex aliq̄ p̄e
cū q̄litate. i. cū dispositōe sui status. i. sue fortune. q. d. null' ē ita felix. q̄a
cōditio. i. stat' huma
nū bonoz est aīa
res. i. aīa res que
nunq̄ hōi tota pue
niat v' nūq̄ p̄petua
subsistat. Tūc decla
rat q̄ nō tota pueni
at homini. quia hu
ic. i. alicui hōi exube
rat census. i. abūdat
pecunia. sed aliud sū
bi deficit. q̄d ḡ ener
sanguis. i. ignobil
tas est sibi pudor.
hunc supple aliū ho
mīne nobilitas facit
notū. sed ip̄e iclusus
angustia rei familia
ris. i. paup̄tatis. mal
let. i. magis vellet eē
ignotus. Ille. i. alter homo circūfluus. i. circūdatus vtroq̄. i. d. i. utiq̄
q̄ nobilitate ipse defet celibem vitam. i. castā vitam. q. z pōt forsan duc
re vxorem. Ille. i. alter felix nuptijs. i. hōiendo vxorem. orbis. i. carnis
liberis. i. pueris ipse nutrit. i. congregat censum alieno heredit. Al' aīa
tatus ple ipse mestus llachrymat. i. in ḡ. misct delictis. i. p. criminib' sū
lij vel filie sue. Idcirco nemo facile p̄cordat cum p̄ditōe sue fortune. In q̄
em̄ singulis supple hoib' aliqd quod ip̄e in expertus ignoret vt exp̄t' ip̄us
exhorreat z sic rixatur cū q̄litate sui status q̄ Flora q̄ nō est hō tā felix q̄
inueniat aliq̄a cōditōez in se quā veller nō h̄re p̄ter quod misera ē con
ditio humanoꝝ bonoz. q. z nunq̄ homini tota puenit. quia aliq̄s cōdēt
re oia potest. sed oia h̄re nemo pōt. Et elicitur vna rō ex lra. Illi cōditio
hūanoꝝ bonoz nō tota puenit cui su' status in aliq̄ displicet s̄ null' mi
venit tā felix cui stat' su' nō displicet in aliq̄ sicut declarat in lra. ergo
q̄ Item sanguis seruillis conditionis dicitur degener. quia hoies natura
liter liberi sunt. sed per seruitutem degenerant a natura. q̄ Flora vita ca
sa dicitur vita celebs q̄ celestis. quia in carne viuere preter carnē est vi
ta celestis et angelica. q̄ Flora fm Hug. llachrymari est in lra llachrymari

Prosa quarta

vel cū dolore lachrymari, & deponētis gener, licet fin antiq̄s inuentat
neutr⁹ gener, & sic Boe. hic ponit i neutro genere cū de mel⁹ illacrimat
¶ Adde q̄ felicissimū. Dic oñdit phia q̄ hō magis felix leuiori aduer
sitate p̄sternit cū h̄ p̄pando beatiū ad alios & dr. Adde p̄dictis q̄ sensus
cuiuslibet hoīs felicissimū. i fortunatissimū ē delicatissimū. i. patientissimū

Adde q̄ felicissimū cuiusq̄ delica
tissimū sensus ē & nisi ad nutum cū
cta suppetāt, oīs aduersitatis inso
lens minimis q̄busq̄ p̄sternit: adeo
perigua sunt q̄ fortunatissimis bea
titudinis sumā derrabūt. Quāmul
tos esse pietas q̄ sese celo prioris
arbitrent, si de fortūe tue reliquijs
ps eis minima p̄tingat. Hic ip̄e lo
cus quē tu exiliū vocas incolētib⁹
patria est. Adeo nihil est miser ni
si cū putes, Cōtraq̄ btā fors oīs ē
equanimitate tolerantis. Quis est
ille tā felix q̄ cū dederit ipatiētie ma
nus statum suuz mutare non optet

ad felicitatē. Uniuersaliter q̄ rebus fortuitis p̄cludit. Adeo nihil ē mi
ser nisi tu cū putes. i. nisi ex re iuratione animi tui c̄stimes. q̄ p̄ er. 3. i. p
¶ Quā oīs fors est btā equanimitatē. i. patientia animi tolerantis. Quis ē ille
tā felix q̄ cū dederit manus impatiētie. i. cū fuerit factus ipatiens q̄n ip̄e
nō optet mutare statū suū. q. d. null⁹ ē tā felix. ¶ Nota q̄ forsā aliq̄s dice
ret. nulli hōi placet stat⁹ suus si deest sibi magnū fortunū. Sed defect⁹
modi boni nō ipedit cōplacētā stat⁹ q̄n hō corat⁹ sit felix. hoc excludit
phia dices. Quanto aliq̄s est felicior. t̄ro est delicatior. & q̄to ē delica
tior tanto magis grauāt ex defectu modici boni, & sic felicissimis derrabūt
tur cōplēmētū beatitudinis. ¶ Notandū q̄ vna & eadē res est quā vn⁹ iudicat
spectare ad miseriam. aliū iudicat spectare ad felicitatem. ergo de philo
sophia locus quem tu exiliū vocas incolētibus est patria. ¶ Notandū
quantūcūq̄ sit homo abundans rebus fortuitis. si aliquid displicet sibi

mus nisi ad nutū su
um cūcta suppetāt. i.
abūdent. ip̄e erit in
solens. i. ipatiēs oīs
aduersitatis. ¶ Ner
nif a sua felicitate q̄/
busq̄ minimis ad
uersitatib⁹. adeo per
igua sunt. i. vald̄ exi
gua. que fortunatissi
mis derrabūt. i. aufe
rūt sumā. i. p̄fectiōes
beatitudinis. ¶ boeti q̄
multos. & pietas. i.
op̄tatis q̄ sese arbi
trant prios esse celo.
id ē deo. si eis p̄tinge
ret minima ps de re
liquijs. i. de p̄cūlis
tue fortune. hic loc⁹
quē tu vocas exiliū
est patria incolētib⁹
id ē habitātib⁹. et ita
eorū iudicio spectat

Liber secundus

in statu suo. ipse optat statum suum mutari cōmendando statū alterius
Uñ miles emerit laudat statū mercatoris. Et mercator expe^{ri}picla ma^{ri}
rina laudat miliciā. Sicut legispit laudat agricolas et agricole vrbanos
Sicut exemplū patris in boetio de scholariū et disciplina de filio in cōstātie. qui
hūis displicentā vñ^o stat^o sp^o altū et aliū assūpsit. ¶ Nota q^o dicit nihil est

miser nisi eū putes.

Uñ dicit Sen. i. p.
epia. Miser est q^o se
brū nō iudicat. licet
mūdo impet nō ē be
at^o q^o se brū non esse
putat. ¶ Quā multū
amaritudinib^o. Dic

phia ondit fortunaz
felicitatē esse amarā
et miseram dicens q^o
multis amaritudinib^o
dulcedo hūane fe

licitatē est. ¶ Nota. i. p.
mista q^o etiā si vider
at iocūda hōi fructū.

tū nō possit retineri
q^omin^o put hō abeat
eā cū velit. i. nō p^o re
tineri ad volūtate hō
minis. et liq^o. i. ma

nifestū est. q^o misera
sit brūdo rex mortaliū q^o nec ppetua pdurat apud eq^ontimos. i. apud con

stantes v^ol patētes. nec ipa tota. i. siml^o delectat anctos. i. miseros. ¶ Nota
q^o felicitas et dulcedo hūana non est sin^o amaritū die. q^o dicit brūis Boet.
¶ Nunq^o in honore sine labore. nunq^o in glariōe sine tribulatiōe. nunq^o in

sublimitate sine vāitate q^o esse pōt. ¶ Ite Alan^o in antiq^o audiano dicit
Sed nihil in uicno q^o in oī pte beate viuat q^o multas nobis deferre q^o
las possit. si nostrā velit accusare miserā. ¶ Quid igit^o mortales.

Hic phia inuehitur q^o hoies. et dicit sic. ¶ Mortales q^ore ppetuis. i. queri
tis extra in reb^o extionib^o felicitatē positā contra vos error et in citta. i. igno

rancia pfundit vos. ostendā tibi breuiter cordinē. i. radicē sume felicitatis
est ne aliqd tibi p^ociō^o teipso. nihil inq^os. si igit^o fueris cōpos tui p^oman
q^olitate animi. tu possidebis q^o nunq^o amittere velis. i. delectatōes iopa

tiōe pfecte virtutis. nec fortuna poterit tibi auferre. ¶ Nota q^o duplex est
brūdo. pfecta et impfecta. Pfecta brūdo habet post hāc vitā. i. i vi
ta eterna de q^o loq^otur Iohes dicens. Decē vitā eterna vt p^oscant te solū

q^o multis amaritudinib^o hūane felici
tatis dulcedo respōsa ē. q^o si etiā fru
enti esse iocūda videat. tū quomin^o
cū velit abeat retineri nō possit. Li
quet igit^o q^o sit mortaliū rerū misera
beatitudo q^o nec apud equanimos
ppetua pdurat. nec anxios tota de
lectat. Quid igit^o mortales extra
petitis intra vos positā felicitatez.
error vos inscitiaz p^ofundit. ¶ Nota
dā breuiter tibi sume cardinē in feli
citatez. est ne aliqd tibi teipso p^ociō
suis nihil inquires. Igit^o si tui p^opos
fueris possidebis q^o nec tu ynquaz

Prosa quarta

verū deū z quē m̄ si isti scum xp̄m. Alia est b̄ritudo im̄p̄fecta q̄ potest eē in p̄nc̄i vita quā p̄bi posuerunt consistere in op̄atōe optie p̄curis. Unde r̄d̄r̄ talis b̄ritudis est tranq̄llitas animi ex moderatōe z sedatōe passi onū p̄ habitu p̄curis. p̄ talē autē tranq̄llitatē hō efficiat̄ sui cōpos vt nō p̄t̄ iaciā p̄ passionibz. ista autē tranq̄llitas non est q̄rēda in rebz exterioribz. sed

amittere velis nec fortūa possit auferre. Atqz vt agnoscas in his fortu tis rebz b̄ritudinē cōstare nō posse sic collige S. b̄ritudo est summū nature bonū rōne degētis n̄ illud est summū bonuz qd̄ eripi. vllō mō potest. qm̄ p̄cellit id quod nequeat auferri; manifestum est qd̄ ad beati tudinem percipiendam fortune in stabilitas aspirare non possit

solū hz esse in aīo ho minis. de q̄ b̄ritudie z tranq̄llitate h̄ loq̄t̄ phia dicens. Quid igit̄ o mort̄s zc. Et seneca loq̄ns de eadē felicitate. i. epl̄ stola de. Sumū bonū ext̄insec̄ instrā n̄ q̄rit. domi colit̄ ex se totū est. incipit fortu ne eē subiectū si quā p̄t̄ sui fortis querit. Itē d̄n̄. xxiij. epl̄a de. Felicitatis auidi tas tuta ē q̄ si aut vñ

puentat̄ q̄ris ex bona p̄scia. ex honestis p̄silijs. ex rectis actōibz ex p̄cepta foruitoz. Et. xxxi. epl̄a de. Illud bonū est q̄rendū qd̄ nō fiat de vīe i dīe per. qd̄ est b̄ animi. sed hic rect̄. bonū. magnus. qd̄ aliud voces hūc ani mū p̄ deum in corpe hūano hospitant̄. Et. xli. epl̄a dicit. Lauda bonū in hoīe qd̄ eripi nō potest qd̄ est. p̄p̄iū hoīs q̄ris qd̄ sit illud. animi. z rō p̄fecta rōnale nāqz aīal est hō. ¶ Atqz vt agnoscas. Hic phia p̄bat ve rā felicitatē nō posse p̄sistere in rebz fortuitis tribz rōnibz. sed am p̄t̄ ibi Ad hec. tertiam̄ ibi. Et qm̄. Prima ratio talis ē. In illo nō p̄sistit felicitas hoīs qd̄ p̄t̄ auferri ab hoīe. sed bona fortuita sunt h̄mōi. Itē maior nora. qz summū bonū ē p̄p̄iū hoīs. bonū autē qd̄ auferri p̄t̄ n̄ est summū bonū. qz illud qd̄ auferri nō p̄t̄ meli⁹ ē eo qd̄ auferri p̄t̄. Vñm̄ parz. bona fortuita p̄t̄ auferri cū sint mutabilia. vñ d̄t̄ in l̄ra. Ut agnoscas beati tudinem nō posse p̄stare in rebz fortuitis. sic collige p̄ tales rōnes. Si be atitudo est summū bonū degētis rōne. i. nature rōnalis. nec illud ē summū bonum nature degētis rōne. i. nature rationalis. nec illud est summū bonum quod vllō modo potest eripi. id est auferri quia illud. i. bonuz qd̄ neqat̄. i. nō p̄t̄ auferri. hoc p̄cellit̄. i. melius est eo qd̄ p̄t̄ auferri. i. ex q̄ manifest̄. It̄ est qz instabilitas fortune non possit aspirare. i. credere ad be atitudinē accipiendā. ¶ Hora qz b̄ritudo est summū bonū. qz i. tertio h̄ scōa p̄sa d̄t̄ qz b̄ritudo ē stat̄ p̄fect̄ aggregatōe oim bonoz z b̄ritudo est sumū bonū nature degētis. i. viuētis ratione id est nature rationalis

Liber secundus

lis sicut hoīs. qz hoīm gen^o viuit arte z rōne ex phēno methaph^o Nullū
em alioz aialū ē felix ex p^o ethico. Būta em aiantia nemo felicitabit p^o
mo ethi. z talis bñtudo nō pōt in bonis exteriorib^o s3 in actu sapie. qz
d^o Aristo. in li. pol. Tectis vñt de q^o in bonis exteriorib^o nō pōt in
m^o bonū. z idē in eisdē. nos sum^o felices z q^o vñt nō sunt felices b^o is
exteriorib^o. q̄ nec hoī
mines. ¶ Nota s3 in
bonis exteriorib^o for
tūnis nō pōt felix
ē forma z eēs
tia. in felicitas pōt
stī i eis organice. qz
deserūt ad felicitā
tē verā. sine em reb^o
exteriorib^o q̄n fortu
na vñt ē nō pōt
esse felice sup organi
ce. ex li. d. bona fortu
na. z q^o p^o ethi. Op^o
ē exteriori pōtate oi
entī. natura em p se

Ad hec quem caduca ista felicitas
vehit. vel scit eā, vel nescit eā muta
bilē. Si nescit quenā beata fors eē
potest ignorāte cecitati. Si scit me
tuat necesse est ne amittat qd̄ amit
ti posse non dubitat. Quare conti
nuus timor non sinit esse felicē. an
vel si amiserit. negligendum putat
Sic quoqz perile bonum est quod
equo animo seratur amissum.

nō est sufficiens ad speculandū. s3 oportet cibū potū z reliquē famulatum
peristere. ¶ Ad hec quē caduca ista felicitas vehit. Hic phia ponit secū
dā rōnez q̄ tal est. Ille q̄ felix ē fortuita felicitate aut scit eā mutabile esse
aut nescit si nescit ē ignorans. z pōt s3 ē felix. si scit eā esse mutabile. nec
celle ē q̄ tīnear ne eā amittat. cui aut inest cōtinu^o timor felix eē nō pōt.
vñt dicit in lra sic. Ad hec s3 p̄ dicta addā aliā rōnez. Hō quē vehit i. du
tit. ista caduca. i. fortuita felicitas. vel scit eā esse mutabile vel nescit. si ne
scit qnā fors beata i. q̄ felicitas brā pōt esse cecitati ignorāte. q. d. nulla
Si scit eā esse mutabile necesse ē vt metū. ne amittat illud qd̄ nō dubi
tat posse amitti. q̄re cōtinu^o timor non sinit ipm esse felicē. Et forsā dicit
res. hō nō timet amissionē fortūe. qz nō cōt. at vñt eā amittat vel nō. hec
excludēs phia dicit si amiserit bonū fortuitū z putat illd̄ negligendū. i. nō
curandū. tunc illd̄ bonū erit vald̄ exile. qd̄ amissū seratur eā aio. i. eglī aio
sicut p̄seruatū. z pōt illud nō est summū bonū. ¶ Nota ex tertio bui p
sa. i. Vera z p̄fecta felicitas facit homīnz potētē reuerēdū celebre z le
tum. q̄ vera felicitas excludit timorē. z pōt cōtinuus timor q̄ excludit
tertia nō sinit esse felicem. vñt Sen. ii. epla. Ille beatissim^o est z secur^o qui
posse for q̄ crastinū die sine sollicitudinē expectat. Tres nota ex q̄ felicitas
pōt in speculāte dei z substantiaz separaz. ipa excludit cecitatem igno
rantie in q̄ ignorātia felicitas esse nō pōt. ¶ Et qm̄ tu idē es. Hic phia
ponit tertia ratiōne q̄ talis est. Si beatitudo consisteret in reb^o fortuitis

Prosa quarta

cum bona fortuna finiunt morte hoīs. sequit̄ q̄ oīs homo in morte fiet miser quod n̄ est ver. qz mlti p̄ morte p̄secuti sunt felicitate. sic martires & alij sancti q̄ p̄cessi sunt maria tormēta vt seqrent̄ b̄ritudinē in aia. dicit ḡ sic in s̄ra. Qm̄ tu idē es homo cui ego sc̄o esse p̄suasū p̄ multis. i. valde multis demonstrationibz. mētēs. i. aias hoīm nullo modo eē mortales. Et

Et qm̄ tu idem es cui p̄suasum est atqz insitū p̄ multis demōstratiōibz scio. mentes hominū nullo esse mō mortales. Quāz claz sit fortuitā felicitatē corpis morte finiri. dubitari neqz si hec auferre b̄ritudinē pōt qn̄ oē mortaliū gen^o in miserā mortis sine labat. Qd̄ si mltos scim^o si morte solūz verūetiā doloribz sup̄plicisqz b̄ritudis fructū q̄sisse quonā mō p̄his vita facere btōs potest q̄ miseros transacta nō efficit.

Abet̄z quartū libri secundi

ea trāfacta. i. ermiata. non efficit miseros. q. d. nullo modo. ¶ Nota cui^o p̄ntia ē cā felicitatis et̄ absentia ē cā miserie & infelicitatis. Sicut cū nauis p̄ sui p̄sentia ē cā felicitatis nauis. sic et̄ absentia ē cā p̄clitionis et̄ ex. ij. p̄h. Si ḡ bona fortuna p̄ sui p̄ntia eēnt cā b̄ritudis p̄ sui absentia ē sent cā miserie. Cū autē in moy. hoīs bona fortuna relinquūt hoīez fugiēdo & hō relinqt̄ ea moriēdo. oī homo post mortē esset miser & infelix. qd̄ falsum est. nam multū p̄ morte dōsequent̄ b̄ritudinē. & qz forsan aliqz diceret mortuo homie moritur & aia eius. & sic post mortē hō nullā p̄sequetur b̄ritudinē. hoc excludens p̄ hō dicens ad boerium. tu es idem ille cui p̄suasum ḡ multis demonstrationibz aias hominū esse immortales.

¶ Nota q̄ oēs leges in hoc conueniunt q̄ anima intellectiua hoīs sit immortalis. separatur em̄ ab alijs. sicut p̄petuum a corruptibili ex. ij. de aia. et hoc ē rōnabile qz aia intellectiua immaterialis non est educta de potētia materie. sed ab extra. s. a deo. Ipa em̄ fm̄ Aug. creādo infunditur. & infundendo creatur. p̄pter quod cū abscisso materie sit cā p̄petuitatis p̄ p̄mentā potē p̄mo celi & mūdl. aia intellectiua immaterialis. ipa ē immortalis.

De trum quartum libri secundi

Liber secundus

Uisquis volet phœnem. Hic inespit q̄tū metr. hui⁹ sedi qd̄ be
merū anaeremī cū ab inuētoze. labīcū a pede p̄dante. d̄ imetrus
a nūero pedum. cathalectīcū qz̄ deest vna sillaba ad p̄plemētuz
metri. hūc metro adūgīt metrū feregratū sic dīctū ab inuētoze. de q̄ su
p̄t. dīctū est. In hoc ḡ metro p̄ha cōm̄. dat vitā mediocrē p̄ talē metā
p̄horā. Edīctū cōi
structū i loco nīmīs
alto vigeť tēp̄stari⁹
bus v̄toz. 7 funda/
tū loco arē oso de
fluit. sed fūdarū i lo/
co hūilī 7 saxoso v̄tū
qz̄ vitat incōmoduz
sic vitā p̄is nīmīum
elevata p̄spitate vel
nīmīū dep̄ssa aduer
sitate frēq̄nter. euectū
inopinato calamita/
tib⁹ desuit mediocrē
autē secura p̄rmanet
Dīc̄ ḡm̄ lra. Quis
qz̄ hō caut⁹ volet po
nere sedē p̄hēnē. fir
mā māfionem 7 ipe
stabilis exīis. nec ve
lit sternī. i. deijci. so/
nozis flatib⁹ curi illi
us venti. q̄s curat
sp̄nere pontū minā⁹
tē fluctibus. i. mare
fluctuās ille vitet ca
cumē. i. sūmītate al
ti mōtis. 7 vitet are
nas bibulas. i. siccās
Tūc assignat cāz q̄
re debeant vitari in

Uisquis volet phœnem.
Lautus ponere sedem
Stabilis nec sonori

Sterni flatibus curi
Et fluctibus finantem
Lurat spernere potem
Montis cacumen alti
Bibulas vitet arenas
Illud proteruius auster
Lotis viribus vigeť
Hependulum solute
Pondus ferre recusant
Fugies piculosam
Sortē sedis amene
Humili domum memento
Lertus figere saxo
Quauis tonet ruinis
Discens equora ventus
Tu conditus quieti
Felix robozi valli

edificando cacumē alti montis: qz̄ illud. i. cacumē alti mōtis vigeť. i. sūm
auster p̄teru⁹. i. v̄t̄ sp̄eruosus. Tūc assignat cām q̄re debeat vitari are/
ne. qz̄ he. i. arene solute. i. dīstūcte p̄ siccitate. recusant ferre. i. nolūt portā/
re. v̄dūlū pond⁹. i. labīle pond⁹. Tu ḡ fugies piculosam sortē. i. euentum
amene sedis. i. amene māfiois. 7 certus existens memento figere. i. stabili/
re domū tuā in hūilī saxo. i. dep̄sso lapide. Quis v̄nus mīscēs cōtra. i. vol

Prosa quinta

uens maria tonet. i. leuiat ruitis. i. stacib' ruinosis. tu se' se' dicitus robo
re. i. firmitate deti valli. i. munitōis r tu seren'. i. tranqll'. duces. i. ages
eui. i. vitā tuā ridēs. i. deridēs r p nihilo hūs. iras. i. psecutores etheris. i.
aure vt' v'eri sentēs. Nota q' ois h' supfluitate corrupit cū h' p'sistat
in medio. est em' h' b'ie' electiu' mediate collens recta rōne det. riniq'

Buces serenus euum

Ridens etheris iras

Prosa quinta secūdi libri.

Ed qm' rationū iā in te meaz
fomēta descēdūt paulo vali/
diouribus vtendū puto. Age em' si
iam caduca et momētanea fortune
dona nō essent. Quid in eis est qd
aut vestrū vnq̄ fieri queat aut non
p'spectum consideratumq̄ vilescat

Ideo ois supfluitas
tāq̄ vitiosa vitāda ē
Phia q̄ docet vitare
supflua p'spitate qm'
desigē p'caumē ois
mōtis q' p'st' al ple
gumq̄ impugnat i
uidia r potētia ma
gnatūm. q' p' v'etum
impellere desigē. do
cet etiā vitare mīn's
mā pauprate qm' de
signat h'ibula arena.
q' paupertas r'geusae
ferre in agētā neces'
sari' r q' p' pōd' pen'

dulū designatur. Indigētia em' grauat hoīem ad modū p'culi ponderis
Nota securitas s'm Tulluz i rhetorica sua Est h' in comoditates im
minētes r inchoate rei affines n' formidans. q' securitas maxie appeten
da ē. ppter qd phia docet appetere vitā mediocrē q' reddit hoīem securuz
s'm illud poenicum. Dedio tutissim' ibis. r Cato. Tuta mage puppis
est modico q' flumie fertur. Quā vitam medioerē designat p' humilē sa
rum in q' edificium imperu' ventū non p'ejicitur nec inundationib' tāq̄
h'ibula arene dissoluitur. Nota q' duplex est paupertas Volūtaria r le
ta. alia inuoluntaria r tristis. Prima paupras est appetēda. scda fugiēda
De prima loquitur Sen' in eplā. Honestā ē res leta paupras. paupras ef
f'pedita secura ē. Et. xvij. eplā. Lucille incipe cum pauprate h'ie com
meritum. aude cōtemnere opes. nemo alius est deo dign' q' opes p'tem
pserit. Scda paupras. i. inuoluntaria r tristis fugiēda ē. q' mortalis ē
r rōne tristitie stupefacit r corrumpit naturam.

Prosa quinta secūdi libri

Edqm' rōnoz. Hic i capit' q'nta. p'sa h' scbi in q' phia ponit remedia
magis mouētia boētū ad ostēdēdū q' bona fortune sunt p'tēnēda r
mī'e' dolēdum de amissioe eoz. Ista autē remedia sunt rōnes sumptē ex
cōditōe p'sulariū bonoz fortune. i. diuitiaz bonoz p'atuz r glie r p'mo
onide hoc de diuitijs q' n' sunt mag' ope appetēde ponēdo vna rōez gene
ralē respiciētē oia bona fortune Secūdo pōit rōes de diuitijs. ibi Diuicie

Liber secundus

Primo intendit talē rationē. Nullus magnope vult illud appetere quod nō
possesse suū. et quod in se p̄sideratū ē vile. sed oia bona fortuita sunt: mox
q̄ sunt mutabilia tō nō p̄nt esse p̄p̄ia hoīs et in se cōsiderata vilescūt. q̄ r̄.
v̄c̄ in l̄ra. Qm̄ fomēta. Et medicamētū meaz rōnū in se descēdunt. q̄
egovideo te paulatim fortunā p̄tenere puto eē v̄c̄dū paulo validioribz. i.
rōnibz. i. magis mo
uētibz. Age ē aduer
bium hortādū. si em̄
bona fortune nō esse
raduc̄. i. calualia et
momentanea. i. transi
toria ad modum mo
mētū. qd̄ est in eis qd̄
v̄nc̄ q̄at fieri vestrū
aut p̄spectū et in se cō
sideratū non vilescat
q. d. nihil. Nota q̄
bona fortune sunt ca
duca et transitoria. q̄
dicit Sen. lxxv. epi
stola. Oia bona for
tune nobis accidunt sed nō adherēt. et si abducant sine vlla n̄ri laebri
tione discedūt. ex q̄ patz si mutabilia sūt q̄ non sunt p̄p̄ia hoīs q̄ s̄m
eūdē Sen. Nihil p̄p̄riū dicas qd̄ mutari pot̄. Nota q̄ bona fortuita in se
cōsiderata vilescūt. q̄ dicit Jol: ānes crisō. Bona fortune in seips̄ vete
rascūt et cōsumunt aut ab extraneis dolo vel violētia v̄l calumnia diripi
unt. ¶ Diuitie ne v̄ri vel sui natura
Dicit p̄bia ponit iōnes de diuitiis
in sp̄ali q̄ nō sint magnope appetēde. Secōdo p̄bat hoc generalit̄ de diuiti
is ibi. Quid aut̄. Prima diuidit in q̄nc̄ pres̄ s̄m q̄ q̄nc̄ sūt genera v̄
uiciatū q̄ p̄bat non mltū eē appetēda. i. p̄tunia gēme. p̄cessiō. s. v̄c̄
et famulū. Pr̄o oñdit p̄positū de pecuniā. secūdo de gemis. ibi. An gem
maz. tertio de poss̄. s̄ionibz. ibi. An vos. q̄nto de vestibz. ibi. Bā s̄o. q̄nt
de famulū. ibi. An s̄o. Pr̄o duabz r̄ationibz. p̄bat diuitias nō mltum eē ap
petēdas. secūda ibi. Et eadē. Pr̄ma r̄o talis ē. Illa nō sunt mltū appetē
da q̄ n̄ ex sui natura nec ex natura v̄c̄tis sunt p̄ciosa diuitie sūt huiusmodi.
q̄ r̄. maior nota. q̄ nihil appetit nisi bonū et p̄ciosum. Bior declaratur
Diuitie non sunt bone ex sui natura q̄ non faciunt bonū eum cui adue
niunt. nec sunt bone ex p̄te v̄c̄tis. q̄ nō in cōtū cōseruant. sic em̄ faciūt
hoies auaz. nec in cōtū distribuunt. q̄ sic relinquūt boiem. v̄c̄ em̄ in l̄ra.
Diuitie v̄l sunt p̄ciose sui natura. aut natura v̄ri v̄c̄tis eis. et qd̄ eaz ē pot
us. i. p̄ciosū. an auz aut vis congeste pecunie. i. conḡ regare. Et q̄ p̄ certe
bec scilicet diuitie non sunt p̄ciose cōseruando eas quia melius nitent

Prosa quinta

sumendo. i. distribuendo eas q̄ coaceruado. i. retinendo eas. siq̄dē auaricia q̄ pecuniā coaceruat sp̄ facit hoies odiosos. ⁊ largitas q̄ pecuniāz effūdit facit claros. i. honestos. Subdit. ⁊ si illd̄ q̄d trāstret in alioz nō p̄manet ap̄d quēq̄z. tūc est p̄ciosa pecunia loq̄ndo ironice cū ipsa vsu largien/ di trāstata in alios desinit possidē. ¶ Notandū q̄ aliqd̄ ē bonū duplici

At eadē si apud vnū quāta ē vbiq̄z gētū p̄gerat. ceteros sui iopes fece rit. Et vox q̄dez tota tota piter mul toz replet audituz. Ute hō diuitie nisi p̄minute i plures trāstare n̄ p̄nt. Qd̄ cū factū est. paupes necesse est vt faciāt quos relinquūt. ¶ Igit̄ an gustas inopesq̄z diuitias quas nec h̄re totas plib' licz. ⁊ ad quēlibet si ne ceteroz paup̄tate nō veniunt

vel ex natura sui. vel ex natura vtētis. Il lud d̄ bonū ex natu ra sui qd̄ a se vel. in se h̄z vnd̄ s̄ bonum. ¶ cūcūq̄z adu. it fac̄ iōm bonuz. sicut rat̄ tio recta patet s̄tia. Sed illud d̄ bonuz ex p̄te vtētis q̄ si ali q̄s p̄uriter vtatur aliqd̄ bonū inde pue nit. Uñ nota s̄m be arū Bern. Sol' er/ roz hoī. ¶ facit q̄ au rum ⁊ argentū repu

tant p̄ciosa cum sint nisi terra rubea ⁊ alba. ¶ Nota q̄ Sen. lxxviii ep̄i stola. p̄bas diuitias nō esse bonas sic arguit. Qd̄ bonuz est honesto facit. diuitie nō faciūt bonos. ¶ diuitie bone nō sunt. Itē illud quod p̄t contin/ gere cōtēptissimo ⁊ turpissimo bonum n̄ est diuitie aut ⁊ lenoni ⁊ lani/ ste contingunt. ergo bone nō sunt. Itē bonum ex malo nō fit diuitie aut siunt ex auaricia q̄ mala est. ¶ bone non sunt. ¶ At eadem si ap̄d vnum. Hic ponit sedam rōnes q̄ rā ē. Illa nō sunt m̄tam appetēda q̄ a plib' nō p̄nt possideri. ⁊ nō trāstret ad alium sine paup̄tate alioz. diuitie sunt h̄mōi q̄ rē. vñ dicit in lra. Si adē pecunia q̄nta est vbiq̄z gētum. i. ap̄d oēs gētes. si illa cōgerat apud vnum hoīem ipsa fecerit ceteros hoies ino/ pes sui. i. carētes. ⁊ vna vox p̄ans tota. i. sil. replet auditū m̄toz. diuitie at nō p̄nt trāstare a plēs nisi cōmūture. i. diuise in p̄tes. qd̄ cum factū ē scz q̄ cōmūture trāstret in alios. necesse ē vt illos faciāt paupes q̄s relinquūt. Et tunc exclamat q̄ diuitias dicit. ¶ Igit̄ supple dico diuitias eē angu stas. i. artas. q̄ p̄ ex inopes. q̄s n̄ h̄z plib' h̄re totas. ⁊ q̄ nō veniunt ad quē libet sine alioz paup̄tate ceteroz. i. alioz hoīm. ¶ Nota q̄ diuitie nō veni/ unt ad quēlibet sine alioz paup̄tate. quia dicit Seneca in de re/ medijs Pecuniam perdidisti. quā vt haberes alius ante te perdidit. p̄ didisti pecuniā. habes vno p̄culo minus q̄ te felicem si eum illa auarici am perdidisti. Et. i. lxxviii ep̄la dicit. Diuitie aios in fl̄r. sup̄bia parūe inuidiā p̄hnt. mentē alienāt. timorē inducūt. insolentiam faciunt. vbi il

Liber secundus

est aliud insolentia est quae spes facile magnitudinis. Et dicitur bone non sunt
¶ An gemmarum. Et hic probatur ostendit quod gemme non sunt appetende tanquam proprium
bonum hominis in tantis talibus rationibus. Quicquid bonitatis vel preciositatis est in ge-
mis huius consistit in luce et splendore gemmarum. Huiusmodi gemmarum non est proprium bonum hominis.
sed est bonum ipsarum gemmarum. Et tunc unde dicitur in scriptura. An fulgor gemmarum trahit

oculos hominum super. ad
cupiscendum eas tamen
¶ An gemmarum fulgor oculos trahit
¶ Si quid est in hoc splendore proprium
gemmarum est lux illa. non hominum. Quas
quidem mirari homines vehementer admi-
ror. Quis est enim carere anime motu at-
que membrorum pro parte quod animate rationa-
bilius nature pulchritudine esse iure videatur
¶ Que tamen si pro ditoris opera suis quibus di-
stinctio est postreme aliquid pulchritu-
dinis trahunt infra vestras tamen excel-
lentiam collocare admirationem ve-
nulle modo merebantur. An vos agro-
rum pulchritudo delectat. B. Quid
ni. Est enim pulcherrimi operis pul-
chritudo portio. Sic quodam sereni ma-
ris facie gaudemus. sic celum. sy-
dera. solem. Lunamque miramur.

infra vestram excellentiam. i. dignitate nullo modo merebantur. Et ad admira-
tionem. ¶ Nota quod non est gloriandum de gemis tanquam de proprio honore. quod dicit
Seneca in epistola. Nemo gloriari debet nisi de suo. quod enim est stultum. Et in homine
aliena laudare. quod est eo demerere. quod ea mirari quod ad alium transferre primus
principium. non facit equum meliorem aut felis frenum. Nota quod quadruplex est pulchritudo
Prima est animalium rationalium. secunda est huiusmodi sensibilibus. tertia est plantarum vege-
tabilium. quarta est rerum inanimatarum in quibus genere gemme collocantur. propter quod probatur
si gemme trahunt aliquid postreme pulchritudinis. i. vitie pulchritudinis. ¶ An
vos agricolae. Hic probatur proba idem de possessionibus sicut de agris. et intendit
hanc sententiam. Bonitas agrorum vel consistit in pulchritudine eorum quod delectat raptim

Prosa quinta

etia. et tal pulcritudo si magis est ipsi' bois qz pulcritudo floz vel stellaz q
enā delectat aspectū bois. et tñ nihil ad boiem pulcritudo istoz vel boni
tas agroz consistit in utilitate eoz q est ad sustentationē bois. sed hec pos
sessio a groz nō est mltū appetēda. vt sit āpla. qz natura paucis ē contēta
vñ dicit in lra. An pulcritudo agroz delectat vos vt gaudeat de ea tanqz
Num te hoz aliqd attingit. Nū au
des alicui' talium splendore gliari
An vernis florib' ipse distingueris
aut tua inestiuos fruct' intumescit
ybertas. Quid inanib' gaudijs ra
peris Quid externa bona pro tuis
amplexaris. Nunqz tua faciet esse
fortuna. qz te natura rex fecit aliēa
Terraz qdez fruct' aiantiu' procul
dubio debent alimentis Sed si qd
nature satis est replere indigētiam
velis. nihil est qd fortune affluentiaz
petas. Paucis em' minimisqz natu
ra cōtenta est. Lū' satietatem si su
perfluis virgere velis aut iniocon
dum qd infuderis fiet aut norium.
etis. i. p estiuos fructus. q. d. non. qd rapis id est circūdar' inanib' gau
dijs supple reputādo ista esse tñ bona. qd amplexaris externa bona pro
tuis. q. d. frustra hoc facis. quia fortuna nunquā faciet esse tua q natura
rerū a te fecit esse aliena. Tūc dicit p b'ia. non nego qnilla possint tibi ee
utilia. fructusqz nim terrarum. pculdubio debent alimentis animantium
id est animabus. p alimentis. sed si velis replere indigētiam nature. q. sa
tis est i ad sufficientiā nihil est. i. non oportet qz petas. i. desideres. affluē
tiam fortune supple ad dilatar' dū ampliandū agros. na tura em' pauc'
contēta est. cuius satietate si velis virgere i. cogere. supfluis supple abis et
ponibus illud quod infuderis ventri supfluum aut fiet iniocondū. i. triste
aut fiet norium. i. piculosum. Quidra qz ex lra potest formari talis ratio.
Si illud quod magis videtur inesse non inest illud quod min'. is ma
gis videt qz homo dz gliari de pulcritudine celi et stellaz et nō dz qz nūqz
hoz est su' g' min' dz gliari de pulcritudine agroz et alioz posse sionū

de bono v'ro. et dicit
Boetius. qd n. i. qre
non delectaret. ē enī
pulera portio operis
pulcritudini. i. vñ d.
sic nos gaudem' fa/
c. i. aspectu maris
ferent. i. trāqlli. sic. i.
eadē rōne miramur
celū. sidera. solē. qz p
et lunā. Rñ dicit p b'ia
Nū. i. nunqd aliqd
hoz attingit te tā qz
ppriū. q. d. nō. nūqd
audes glari splendo
re alicui' talium tanqz
tuo. q. d. n. nūqd tu
ipse distingueris. i. oz
naris vernis florib'.
q. d. certe non. nūqd
tua ybertas id ē fer/
tilitas intumescit. i.
supbit i estiuos fru

Liber secundus

Nota q̄ natura nō ē onerāda sup̄fluis. s; ē aleda pauc; q; pauc; p̄tēa ē
vñ Sen. xvi. epla. Si ad naturā vixeris nūq̄ eris paup. si ad op̄mione;
Si q̄ eris diues. Et quā n̄. ura desiderat. op̄m̄io p̄o imēsu. Et br̄us au
gust. dic. Sumēda sūt alimēta tanq̄ medicamēta. Grego. Dū vixer n̄
mia facierate excedit acule libidinis suscitāt. **N**ota q̄ Arist. i q̄dā epla
ad Alexandrū dicit. **I**ā nō pulcrū varijs fulgere vesti
bus putas: quaz si grata ituitu spe
cies est aut materie naturā aut ige
niū mirabor artificis. **A**n nō te lō
gus ordo famulorū facit esse felice;
Qui si viciosi morib⁹ sunt p̄nciosa
dom⁹ sarcina. et ipsi dño vehemēter
inimica. **S**i vero probi sint quonā
in tuis opibus aliena probitas nu
merabitur. **E**x quibus omnibus
Et subdit Audiūt ab hypocrate q̄ p̄seruauit dietas p̄ q̄b⁹ debilitatē est
poris sustinebat. cui dixit su⁹ discipulus. Doctor egregie si velles bñ co
medere nō sustineres tātā corp̄is debilitatē. Cui rōdet hypocrates. Ego
comedo vt viuā. nō vltio vt comēda. **U**n̄ dicit Arist. ibidē. Alimētu
p̄ter durabilitatē est q̄rēdū nō durabilitas p̄ter alimētū. subdit. Pul
tōs noui q̄ dimittunt de alimēto et comestioe abstinētes a suis appetit
bus et boni appetit⁹. **I**ā p̄o pulcr. **H**ic phia ondit q̄ nō sit gaudē
de pulcritudine vestitū tāq̄ de p̄tō bono. et arguit sic De illi pulcritud
ne nō est gaudēdū q̄ nō est hois pulcritud. s; pulcritudo vestitū n̄ ē hois
pulcritudo s; ē p̄saz vestitū q̄ tē vñ dicit in lra. **I**ā putas pulcrū in cē
me pulcritudini ascribēdū fulgere varijs vestib⁹. q. d. nō debes h̄ pupa
q̄. s. vestitū si spēs. i. pulcritudo ē gra. i. delectabil̄ intus. ego mirabor
naturā materie vestitū. aut mirabor ingenū. i. subtilitatē artificis yllam
formāz nihil ascribēdo tibi. **N**ota q̄ splēdor hie⁹ exteri⁹ nō facit bo
natūē meliorē nisi fulgeat habitu⁹ mēz interior in eo. **U**n̄ Sen. Hall⁹ dicit
gladiū esse bonū si balte⁹ ei⁹ deaurat⁹ ē et vagina gemis disticta. sed gladi
us bon⁹ ē q̄ bñ incidit et bonū acutū ē. et multo bon⁹ ē q̄ oē munime ru
puit⁹. vñ sunt p̄sus. Aurea nobilitas lucea si vestiat olla. **N**ō iō. s. q̄rnt
hāc mīn⁹ eē lucea. **I**tē poeta dicit. **L**inge caput lauro. tege corp⁹ gemis et
auro **S**i fueris p̄dē remanebis rustice. **I**dē. **A**n p̄o te lōg⁹. **H**ic phia
ondit n̄ eē glāndū s̄ mltitudie famulorū tanq̄ de p̄tō bono et arguit sic
Famuli aut sunt p̄uersi in morib⁹. et sic sunt nocui. aut sūt bñ morigati

Prosa sexta

nihil ad te. qz hec pbitas est famulor z nō tua. vñ ut in sra. An ho
lōgus ordo famulor facit te esse felice. q. i. famuli si sint viciōsi moribz. tūc
sunt pntōsa sarcina. i. p̄carlosi p̄d̄ ipsius dom̄. z sunt vehemētis in
mīca sarcina ipsi dño. Si ho sunt pbi. qnā mō. i. p̄ quēmodū. aliena p/
bitas nūerabit. i. p̄putabitur in tuis opibz. q. d. nullo modo. z tunc cō/
cludit de oibz p̄dicat

nihil horū q̄ tu in tuis p̄putas bōis
tuū esse bonū liq̄do monstrat. Qui
bus si nihil inest appetende pulcri
tudinis. Quid est q̄ amissis doleas
vel leteris retentis. Qd si natura
pulcra sunt. qd id tua refert. Mā hec
p̄ se a tuis quoqz opibz seq̄strata pla
cuissent. Neqz em̄ idcirco sunt p̄cio
sa q̄ in tuas venere diuitias. s; qm̄
p̄ciosa videbantur. tuis ea diuitijs
annumerare maluisti. Quid autē
tanto fortune strepitu desideratis.
Fugare credo indigentiam q̄ritis

sa q̄ in tuas venere diuitias. sed qm̄ tibi videbant p̄ciosa. ideo maluisti
ea annūerari tuis diuitijs. Nota qz serui p̄uersi in moribus sunt fami
liares inimici dñi z totius dom̄. de q̄bus postea dicit tertio hus q̄nta. p
sa. nō est pestis efficacior ad nō redū q̄ familiaris inimic. et si vident ali
q̄ amici. hoc ē rōne vtilitatis nō rōne p̄tutis. De q̄bus loquit Seneca
in de remedijs dicens. Vel multē sequunt. cadauera lupi frumenta for
mice. p̄dam s; quē ista turba. non hominem. Item Sen. dicit ep̄la. xl.
In boie illud laudandū est q̄ ip̄tas est. si familiā formosā hz z domum
pulcrā si multū serit. si multū fenerat. nihil horū in ip̄so ē. sed circa ipsum
lauda in illo q̄ p̄rium est. quā nec auferri nec eripi potest.

¶ Quid autē tanto fortune strepitu. Sic p̄bia ostendit generalit̄ diui
tias nō esse appetēdas magnope. Et facit h̄ tribus rōnibz. secundā pōte
tibi. Ita ne. tertiā tibi. Ego ho nego. Prima rō est ista Illa nō sūt multū
appetenda per que homo non p̄sequit ea p̄pter que appetunt. Appetun
tur em̄ diuitie p̄pter fugam indigentie. quā fugā indigentie hō nō conse
quit p̄ diuitias sicut declarat in sra dicens. Quid autē tanto strepitu. Ita

Liber secundus

bono desideratis. i. cū desiderio insistitis fortune. credo vos quātis fugare
indigentia copia. i. diuitijs. q. d. ideo desideratis diuitias vt suppleat v
indigentiam sed h̄ credit vobis in p̄trari. q. plurib; admittit. i. ad
tutorijs. ē op̄ ad tuenda variare p̄iose suppellectilis. i. possessiois. veni
q̄ illud ē p̄ multis eos indigere q̄ multa possident. z etiā cōtra. i. p̄ con
trariū illi mīmo idē
gēt q̄ merant. i. m̄
Erāt suā ab indentiā
non sufficitate a b̄
rus. i. cupiditatis. sed
necessitate nature
Nota fm̄ Sen. Per
multis indiget q̄ p̄
multa possidet. p̄p̄
q̄ m̄te diuitie n̄ fu
gant indigentia; sed
maḡa exatāt. vnde
poeta. Nota vitari
rōne potestis euari.
Eos faciūt inopes
q̄s cumulatis opes.
Nota circa h̄ q̄ d̄ d̄
cit n̄m̄ indigent.
dicit Sen. lxh. ep̄la
Thaurus pauciss
moz iugez paucis
implet. et vna silua
plurib; elephātib; sufficit. homo terre p̄scit z mar. quid igitur tā
triabile ventrē natura dedit vobis. cum fm̄ modica corpora nobis dedit
rit. vt fastissimoz edacissimozq; animalum auaritate vincerem? q̄nulis
em̄ est q̄ nature dat. paruo illa educat. nō fames nostri vēris nobis
magno p̄stat sed ambitio. ventri autē obediētes loco animalū numeremur
nō hominū. Ita ne autē. Nō ponit secundā rōnem. secundō zeluchi ma
nifestū errorē hoim̄ ibi. Quā p̄ late. Et rō talis ē. Illa n̄ sūt appen
da q̄b; appetitis hō putās se talibus ornari. facit insuriū suo creati. h̄
bona exteriora sicut diuitie sunt h̄m̄ōi. vt declarat in l̄ra ergo z. Et d̄.
Hōies nunq̄ nullū bonū ē p̄p̄iatq; insitiū. i. naturale z intrinsecū
vobis ita vt q̄ratis bona vestra in exterioribus. i. in extrinsecis rebus.
z in rebus sepositis. i. a vobis seorsum positis. q. d. imo in vobis est bonū
si cōsiderare vultis. sed sic ē versa. i. mutata conditio rerum. vt animal v̄p̄
uinū. i. homo qui est similis deo. non aliter videatur sibi splendere nisi in
possessione suppellectilis inanimatē. i. bonorum exteriorum que sunt cōtra

Prosa sexta

Almata. et alia qdem vobis hodie contenta sunt suis bonis. Vos autem homines
vos istis mente captis. et queritis ornamenta vestre excellentis nau-
re a rebus infimis. scilicet ianiarum. quod est erroneum nec intelligit quantam inlu-
riam faciatis vestro conditori supple puerendo ordinem ab eo institutum
Ille enim conditor voluit humani generis prestare. et precellere omnibus ter-

suppellectilis possessione videat.
Et alia qdem suis rebus contenta sunt
Vos autem deo mente captis ab re-
bus infimis excellentis nature or-
namenta captatis nec intelligitis
quantam conditori vestro faciatis inlu-
riam. Ille genitorem humanum terrenis omni-
bus prestare voluit. Vos dignitatez
vestram infra queque infima detruditis
Nisi si omne cuiusque bonum eo cuius
est prestat esse precioso cum vilissima res
vestra bona esse iudicatis. eisdem
vosmetipsos vestra existimatione sub-
mittitis: quod qdem haud immerito ca-
dit. Huiusmodi prope nature ista condi-
tio est ut tamen tamen ceteris rebus cum se
agnoscit excellat. eadem tamen infra be-
stias redigat si se nosse desiderit. Nisi
ceteris animantibus sese ignorare
natura est. hominibus vero vitio venit

semper deprecatur ad maiorem in cuius actu et speculatione consistit felicitas. quod
sapientis maxime est felix. et ethi. et homo curans in intellectum deo amantem
simul videt ibidem. id non est querendum bonum hominibus in rebus externis
Nota quod homo in mente et ratione similis deo. quod secundum Senecam ratio nihil ali-
ud est quam pars divini spiritus in corpore humano. Et dicit idem quod animi re-
ctus est quasi deus in humano corpore hospitat. Et idem dicit Dilce potius animam
extollere in immensum. nobilis enim et generosa res est. Nota quod hos

nis. sed vos detruditis vestram dignitatem infra queque res infima. quod probatur ex hoc. Nam quod bonum est preciosius eo cuius est bonus. cum vos iudicatis vilissimam rem sicut esse divina fortune sunt vestra bona vos submittitis. i. subicitis vos metipsos eisdem vestra estimatio. i. operatione. hoc non immerito dicitur. accidit homini nam illa est conditio humane nature quod tamen tamen excellat ceteris rebus cum se cognoscit. eadem tamen natura humana redigat infra bestias si desiderit se nosse. nam ceteris animantibus natura est ignorare sese. sed hominibus venit. i. punitur ex vitio. Nota quod homini est institutum proprium bonum quod est recta ratio quod

Libertus secundus

mo seipm ignorans deterior est bestia. In Boetio tractatu de summo bono allegas pmeratore dicit De vobis hoibz q de numero bestia z copura ti estis diuini qd in vobis eno cognoscetes ppter qd ad supiora ascedi- tis. Deo siles citis. Et subdit. Diuini agt in hoie vocat intellectu z ro- nem. Nota q nbi pphibet vnu z idem esse nobilit? z ignobilit? qd diuer- sificat fm conditione seu psheroez. Un- quis homo fm se z suu? sit nobilior be- stis. tnc qtu desic ab aliq qd sibi debe- tur fm natura. f. cog- noscere se qd n de- bet bestis sic e igno- bilior bestia. Quā- no late pz. Sic phi- losophia pcludit ma- nifestu errorez boim. dicens. O hoies q- existimat aliqd pos- se ornari ornamentis alienis. sed illud fieri neqt. Na si aliqd lu- ceat ex appositis sibi z no ex pulcritudine ppria. tuc apposta il- la laudant. sed illud qd e velatu z rectum appositis illis. illis ni- bilomin? pdurat id est pseuerat in sua feditate. f. turpitudine. Nota si aliqd est feridū in se. et feriditas no tollit ornatu extrinsecu. vñ dicit po- eta. Aurea nobilitas lutea si vestiat olla. Non ideo sequit hā mi? e lura Et qdā clerice? mndens mulieri qrenti veū esset pulcra dixit. O dña pul- era sunt tibi appesa. Ego no nego illud esse bonū. Sic p. ut tertius rōnem q talis est. Illud non est multū appetendum qd nocet possidenti sed diuitie sepe nocuerunt possidentibz. quod declarat ex duobz. Primo qz diuitie faciunt possidentes de se falsa ppinari vel existimare. Seco qz faciūt possidentes amissa securitate timere. vñ dicit in lra. Ego p hā nego illd eē bonū qd nocet hñt. nū id mentio: inqes mīne. atq. p. certe. diuid- tie p sepe nocuerūt possidentibz. qz qd hō eo q ipse e auid? mag? aliēi q- ipse putat illū boiem solū dignissimū q hz. i. possidet qd qd vltis est auri z

Metrum quintum

gemay. Tu tgit hō q̄ in diuitijs p̄statur nūc primū cis gladiū. Sp̄ et
zum si intrasses callē. i. semitā hui' vite q̄q̄ viator vacuus coram la-
trone secur' cantares. Tūc in dicitur p̄tra diuitias. O p̄clara beatit' ho-
opū mortaliū. r loquitur h̄tronicē. q. d. minima p̄clara quā tu hō cū ade-
ptus fueris secur' es desistis. ¶ Hora diuitie nocent h̄nti. Vñ Aristō.

ne securus cātares. O p̄clara opū
mortaliū beatitudo. quā cum ade-
ptus fueris securus esse desistis.

Metrum q̄ntum libri secūdi.

Eliz nīmū prioz etas

Contenta fidelibus aruis

Nec inerti perditā luxu

Facili que sera solebat

Ieiuna soluere glande

Nec bachica munera norat

Liquido confundere melle.

Nec lucida vellera serum

Tyrio miscere veneno

Somnos dabat herba salubres

Potum quoq̄ lubricus amnis

primo etbi. dicit La-
le q̄dē errozē habent
dona q̄ multis p̄-
gunt delectōta ex
ip̄sis. multi em̄ p̄pter
diuitias pierū

¶ Hora q̄ mali tm̄
diuites reputant eē
dignos. vñ dē Am-
bio. Ita incubuerūt
mores hoim i admi-
ratione diuitiarū ve-
nemo nisi diues pu-
teret dign'. ¶ Hora
diuitie non reddunt
hoiem securū. Vñ
tuuenal poeta. Pau-
ca licet portes argen-
ti vascula puri. Ho-
ce iter ingressus cō-
tū gladiūq̄ timebis
Et note ad limē tre-
pidabis arūdis vin-
hā. Carabat vacu'

corā latrone viator. Et Sen. xliij. ep̄st. di. Non dū latro trāsmittit etiaz
in oblecta via paup̄i pax ē. r Ep̄st. lxxij. ep̄la. dicit. q̄squis se multū for-
tune dedit in hēntē sibi viam p̄urbationis fecit. Una hec via est ad tura
vadendū. ex eterna desp̄icere. r honesto cōtentum esse

Metrum q̄ntum secūdi libri.

Eliz nīmū prioz etas ¶ Hic incipit q̄ntū metrū hui' secūdi q̄s
d̄z penitentiā ab inuētoze. An̄ pesticiū a pede p̄d̄ante. r est dime-
trū q̄z q̄tuor pedū. nam duo pedes vñ metrū p̄stuit. r est cas-
talecticū. quia in q̄ro pede vna syllaba deficit ad p̄pletū metrū. In q̄
metro p̄ h̄ia cōmendat primā etatem q̄ erat sine cupiditate diuitiarū de-
plangendo presentem etatem in qua d̄nat r regnat auaricia Primo q̄ cō-
mēdat etatē antiquoz. sc̄bo nostrā etatem deplāgit sibi. Vñ nā mō. Pri-
mo dicit. Prioz etas nīmū felix fuit p̄tenta fidelib' aruis. i. fidei agriculti-

Liber secundus

tura nec fuit p̄dita. i. depranata inerti luxu. i. graui sup̄fluitate q̄ etas lo
lebat soluere. i. remouere seras. i. tarda teiunja facti glāde. i. vili fructu. nec
illa etas noiat. i. nouerat p̄fundere. i. m̄scere bachica m̄era. i. vīna. liq̄ud
do melle ad faciendū mellificatū sicut mō sic. nec etiā nouerat m̄scere. i. i
tingere. lucida vellera. i. albā lanā. serū. i. illoz populozū. tyrio veneno. i.
sanguie cōchylloz. q̄

tū copia apud tyru
Quenit ad faciēdum
purpurā colorē. her
ba dabat eis salu
bres sōnos. non em̄
dormiebāt in lectis
eburneis. sed in her
bis. z. lubric^o amnis
id ē labilis. aq̄. dabat
eis potū et p̄m^o illa
arbor altissima da
bat eis ymbros. id ē
ymbrosas habitatio
nes. nō em̄ in domi
bus z. in curiosis edī
ficijs habitabant.

Prōdū hospes aliq̄s

eris secabat. i. diuidebat nauigādo. alta. i. p̄funda maris. qz ad huc tū erat
vltus nauū. nec mercibz vndiqz lectis. i. collectis. viderat noua lra. i. alie
nas terras qz manebant in patria. tūc in illa etate racebāt seuā classica. i.
tube vel cornua vocantia hoies ad bellū. dicta classica a calo qd est vico
neqz cruoz fusus acerbis odijz tinxerat. i. gnadi dauerat horrida arma. qz
tunc nō erat vltus armoz. qd em̄. i. p̄ter qd. hosticijs furoz vellet p̄tor ar
ma mouere cū videret seuā vulnera. nec videret vlla p̄mia sanguis. qz nō
hil erat. p̄q̄ pugnare. ¶ Nota circa hoc dicit p̄tor etas. q̄ruoz etates
distingunt in poetas. In prima fuerūt hoies boni z. simplices pauē
p̄enti q̄ comedebāt glādes. bibeāt equā. nō colebāt vineā. hāc etatez
vocabāt porte aureā. z. erat sub saturno. de q̄ boe loquit in lra. Secūda
etas dicebat argētea q̄ erat sub ioue cū hoies magz affuti iuenerunt agri
culturā. z. ceperūt inhabitare domibz z. plārare vineas. Tertiā etate vo
cabāt enēā in qua hoies p̄ter p̄uā cupā rerū ceperūt alios depellere. es
se aliq̄liter malicie dare. Quartā etate vocabāt ferreā q̄ intantū abun
dabat malicia z. auaricia hoim q̄ nec fides nec iusticia m̄sist in terra. in
q̄ etate nos sum^o quā in fine boeti^o deplāgit. ¶ Nota circa h̄ q̄ dicit in
ti luxu q̄ inertiā z. ocū sunt eā luxurie. Vñ poeta. Scia si tollas perire
empicis artes. In Hoza. Quenit egit^o q̄re sit fact^o adulter. In p̄mpio

Liber secundus

in scij. i. ignari vere dignitatis et potestatis exequatis id e assimilatis celo
id e sum. no bono. que si feciderint in quensq̄ improbissimū id e vidossifi
rum. que incēdia et hne illius mōris de. rint tantas strages. i. pericula
flāmis eructuantibz. i. exentibz. Et q̄ diluuiū dederit tātas strages sic
illi mali quibus adueniūt dignitates. q̄si diceret. plura mala. pueniūt ex

dignitatibz. i. p̄tātibz
maloz. q̄ ex incēdio
tenis. y. diluuiū flu
uū. Et h̄bēt p̄tia.
vri. p̄ sicut arbitror te
meminisse vestri ve
teres. i. antiq̄ores ro
mani. cupierūt abole
re. i. delere impiū cō
sulare. i. dignitatem
psularem. p̄pter sup
biam cōsulū qd̄ im
perū cōsulaz. fuerat
principiū libertatis
qz romani libert. vi
uebant sub cōsulibz
q̄ sub regibus q̄ ro
mani etiā p̄t. abstu
lerunt de ciuitate no

quod diluuiū tantas strages dede
rit. Lerte vti meminisse te arbitror
psulare impiū quod libertatis p̄i
cipiū fuerat ob supbiā psulū vri. ve
teres abolere cupierūt. Qui ob eā
dem supbiam p̄t. regum de ciuita
te nomen abstulerant. At si quādo
quod perrarum est probis honores
deferantur. Quid in eis aliud q̄. p
bitas vtentiū placet. Ita fit vt non
virtutibus ex dignitate sed ex virtu
te dignitatibz. honoz accedat

men regū. p̄pter eandē supbiā. i. regum. Ex quo patet q̄ dignitates fa
ciunt malos deteriores. Si autē p̄tates et dignitates deferantur probis
quod prarū est quid in eis aliud placet dignitatibus q̄. p̄bitas vtentiū
q. d. nihil ita fit. i. p̄pter hoc fit vt virtutibus non accedat honoz ex digni
tate. sed honoz accedit dignitatibus ex virtute vtentium eis. ita d̄ ignita
tes nihil boni adijciunt sp̄tis bonis. ¶ Nota duplex est dignitas et pote
stas. Quedam mundana siue temporalis que consistit in bonis tēpora
libus exterioribus. et in tali non consistit vera felicitas cū sita. i. p̄p̄ta
tis amaritudinibus. Alia est dignitas et potestas anime siue spiritualis
que consistit in scientijs et virtutibus. et illa nō potest superari vicio. nec
aduersitatibus nec p̄speritatibus in qua consistit beatitudo et beata vita
Unde Ambro. in li. de officijs dicit. Dico beatam vitam consistere in al
titudine sapientie id est suauitate conscientie et in virtutis sublimitate.
¶ Nota q̄ in scij. dignitates et potestates mundanas adequant celo. quia
non recte iudicant. Iudicant enim s̄m concupiscentiam et non s̄m rei ve
ritatem. Imperiti enim velut a longē distantes a veritate speculantur
primo elencorum. ¶ Nota q̄ mali dignitatibus et potestatibus p̄dib
ti plus nocent q̄ ignis vel diluuiū aquarū. qz mali dignitate sua et p̄tate

Flora sexta

extollunt in supbia. alios iugo seruitutis opprimendo. p q̄ ereq̄ndo mouent
bella q̄b̄ hūanum gen^{us} plus offendit q̄ igne vel diluuiō. ¶ Flora ciuitas
romana a tpe romulū sui p̄chrois a regib^{us} erat gubernata. postea roma
ni erigere malicia et

Que hō est ista v̄ra expetibilis ac
preclara potentia? Mōne o terrena
aialia consideratis q̄bus q̄ p̄sidere
videami. Nū si iter mures videres
vnū aliq̄e ius sibi ac p̄tatem p̄ ce
teris vendicantē quāto mouereri
cachinno. Quid hō si spectes cor
pus ibecilli^{us} hoīe repire q̄as. quos
sepe muscularū quorū vel morsus
vel in secreta q̄q̄ reptantiū necat i
troitus. Quo hō q̄sq̄ ius aliq̄d in
quēpiam nisi in solū corpus et qd̄ ē
isra corpus est fortunā loquor pos
sit exercere. Nū q̄c̄q̄ libero impera
bis aīo. Num mētez firma sibi rōne
coherētē. de statu pp̄rie q̄etis amo
uebis. Lū libez q̄ndā virū suppli
cis se tyrānus adactuz putaret. vt
aduersuz se facte p̄iuratiois p̄cios
proderet! linguā ille momordit at
q̄ abscidit. et in eos tyranni seuien
tis abiecit. Itaq̄ cruciat^{ur} quos pu
tabat tyrannus materiam. crudeli
tatis vir sapiēs fecit esse virtutis.

Dicte ḡi lra Que est ista v̄ra expetibilis. i. desiderabilis ac p̄clara. i. no
bills potentia. q. d. nulla est. nonne consideratis terrena aialia quib^{us} vides
mini p̄esse. Si cū iter mures videres vnū p̄ ceteris sibi vendicantem. i.

nt erigere malicia et
supbia regū ipos de
leuerūt et cōsules in
struerūt. q̄ etias p̄f
corū supbia erat abie
cti. Et q̄ patz q̄ d̄i
gnitas p̄tās mal
rū eos efficit petores
¶ Flora honor nō de
bealicū rōne digni
tatis s̄ pot^{erit} rōe p̄ru
tis. vnde Aristo. si q̄
eti. Nō erit vtiq̄ d̄i
gn^{us} honore p̄iau^{erit} ex
stans. p̄tūis cū p̄ie
mū honor ē. Vnde
fm p̄itā solus bo
nus est honorāndus.

¶ Que hō est ista.
Hic p̄bia p̄bat spe
cialit̄ de p̄tate q̄ non
sit multuz appetēda
duabus rōnib^{us}. sc̄da
ibi. qd̄ aut ē. Rō tal
est. Illa potestas nō
est mltū appetēda. q̄
non est magne et for
tis reputatiois s̄ tm̄
ē fragilis et imbecill.
Sed p̄tās tp̄alis est
h̄mōi. qz p̄ eam hō
nō p̄t supra aiām sed
tm̄ supra corp^{us} et sup
ea bona q̄ corp̄s sūt
hūano aut corpe ni
hil est imbecilli^{us}.

Prosa sexta

erat. Sed in exemplū est de regulo. Regulus fuit p̄sul roman⁹ q̄ cū mlt̄a
bella ingessit cū cartaginēnsib⁹ multos ex eis captiuauit. s̄ tādē ab eis
fuit capt⁹. Ex q̄ patz q̄ q̄cqd p̄d aliq̄s in aliū facere. p̄t etiā illd ab ali⁹
pati. vñ Latino. Victores a victo rē r p̄ p̄ns nulla ē potētia hūana q̄ s̄
intercipere nō p̄t. vñ da lsa Quid est qd̄ q̄sq̄ possit facere i aliū qd̄ ipse nō

sis dignitatib⁹ ac p̄t̄tib⁹ iness̄ ali/
qd̄ natural̄ ac p̄p̄ij boni nunq̄ p̄s
sumis puenirēt: neq̄ em̄ ibi solēt ad
uersa sociari. Natura respuit vt cō
traria q̄q̄ iugant. Ita cū pessimos
plerūq̄ dignitatib⁹ fungi dubiū nō
sit: illud etiā liquet: natura sui bona n̄
esse q̄ se pessimis herere patiantur.
Qd̄ qd̄ de cunctis fortune miseri/
bus digni existimari p̄t q̄ ad im/
p̄bissimū quenq̄ vberiora pueniūt

hois potētia q̄ n̄ possit efficere ne al̄ valeat in se qd̄ ip̄e p̄t in alio. q. d.
nulla hec reputāda est ei potētia. ¶ Ad hec s̄ rē. Dic p̄bar p̄bia s̄t de di
gnitatib⁹ p̄t̄tib⁹. q̄ nō h̄nt in se aliqd̄ naturale bonū p̄pter qd̄ sint ap/
p̄tēdē. Sed oñdit q̄ idē p̄t̄ d̄ d̄ de oibus bonis fortuitis. ibi. Pos
tremo. Primo facit qd̄ dictū est. sed oñdit falsam noiatiōē exteriorum
bonoz. ibi. De q̄to etiā illud. Ratio quā insēdit ē illa. Illud qd̄ in se na
turaliter ē bonū nō p̄t̄ ad iugē pessimis. sed dignitates r̄ p̄t̄es pessimis
adueniūt. q̄ rē maior declarat in lsa. vñ dicit Si ipsi dignitatibus r̄ po
restatib⁹ iness̄t aliqd̄ naturalis p̄p̄ij boni. nūq̄ puenirēt pessimis. ne
q̄ em̄ adue. a. i. opposita solent sibi sociari. q̄ natura respuit vt q̄q̄ con/
traria iugant. i. s̄tēnt s̄t. cū q̄ nō sit dubiū pessimos plerūq̄ fungi. i. vt
dignitatibus. illud etiā liquet. i. manifestū est ipsa nō esse bona sui natu/
ra q̄ se pessimis patiant herere. i. cōm̄ p̄er. e. Qd̄ qd̄ d̄ dictū de dignita
tib⁹ r̄ p̄t̄tib⁹ digni p̄t̄ existimari de cūct̄ munerib⁹ fortune q̄. i. munera
vberiora. i. copiosiora pueniūt ad quenq̄ ip̄obissimū. ¶ Nota q̄ duplex
est bonū vñ quod couertitur cū ente. r̄ sic dignitates r̄ p̄t̄es l̄ez ma
lis adueniant tñ sunt bone. Aliud est bonū qd̄ est q̄dam q̄litas derelicta
ex bonis opatōibus r̄ vocatur bonum moris. r̄ sic dignitates et p̄t̄es
bone nō sunt. quia vt plurimū pessimis sociantur

possit sustinere ab al
lio q. d. nihil. qd̄ de/
clarat. Nos accepit
id ē cognouit. Bu
surdē solitū. i. p̄uerū
n̄tare hospites ip̄m
fuisse macratum ab
hercule hospite sup.
suo. Aliud exemplum
ponit Regulus cōsul
roman⁹ p̄les penoz
id ē cartaginēnsiū ca
ptof bello p̄lecerat. i.
posuerat in vincula.
s̄t̄ mor̄ ip̄ep̄buit ma/
n⁹ cart̄cis victoz. i.
cartaginēnsiū. nun/
qd̄ igit̄ vllā puras eē

Zibersecundus

De quibus etiam. Hic phia. pbat q bona fortuna nō possunt in suū ef-
fectū. r sic p dñs hñt falsam denoiationē arguēdo sic. **De** qd ē natura
bonū efficit qd ē ppriū r expellit extrariū. sicut fortitudo facit fortē. veloci-
tas velo cē. sed bona fortune nō efficiūt qd videt eē ppriuz. qz diuitie non
faciūt diuitē cū nō restringāt auariciā. nec potētia facit potētē. nec digni-
tas dignū. ppter qd

diuitie falsē nomina-
tur. Unde dicit ille
De quibus hōis for-
tutis. **Ad** etiaz pu-
ro considerandum q
nemo dubitat illum
esse fortem cui ppe-
rerit inesse fortitudi-
nem. r illum esse ve-
locem cuiusqz adest
velocitas. r sic musi-
ca facit musicos. me-
dicina facit r dicos
rhetorica rhetores.

Natura em̄ cuiuscū-
qz rei agit quod sibi
est ppriū. r nō mis-
ceatur effectibus cō-
traria rerum. r vltro
id est sponte repellit
que sunt aduersa id
est extraria. atqz p cer-
te nec opes. i. diuitie
queunt. i. possunt. re-
stringere iexplētā ad-
uariatam hominū. i.
insatiabilem. nec po-
testas facit illū ppo-
tem sui. i. potentem.
quem vitiose libidi-
nes retinent astrictū
insolubilibus cathe-
nis. i. passionibus r dignitas collata improbis non modo. i. non em̄. non
efficit dignos. sed prodit r ostentat indignos. cur ita puenit q bona fortune
non efficiūt quod videntur eis esse ppriū. hoc est ideo quia vos boies
gaudetis res sese aliter habentes qz videantur cōpellare. i. venoniū are

De quibus etiam illud cōsiderandū
puto q nemo dubitat esse fortē cui
fortitudinē inesse cōspererit. Et cui
cunqz velocitas adest manifestum
est esse velocem. Sic musica quidē
musicos. medicina medicos. rheto-
rica rhetores facit. Agit em̄ cuius-
cūqz rei natura qd propriuz est. nec
contrariar rerū miscet effectibus r
vltro que sunt aduersa depellit. **Ex**
qui nec opes inexplētaz restringere
auaritiā queūt. Nec potestas sui cō-
potē facit quem vitiose libidies in-
solubilibus astrictū retinēt catenis
Et collata improbis dignitas nō
mō nō efficit dignos. s; pdit potē-
r ostentat indignos. Cur ita proue-
nit. Gaudetis em̄ sese res aliter ha-
bētes falsis pcellare noib; q faci-
lez ipsaz redarguūt effectū. Itaqz
nec ille diuitie. nec illa potētia. nec

Metrum sextū

falsis noīb; q̄ noīationes false redarguunt effectū ipsarū rez. Ita nec ille diuitie iure p̄iri appellari cū nō faciunt diuitē. nec illa potētia nec hec diu gntas iure appellari p̄r. **N**ota q̄ diuitie nō faciūt diuitē. qz nō restan gunt auariciā. nā diuitie fm̄ Sen. xxvij. epla sunt p̄posita paup̄tas in le ge nature. talis aut̄ paup̄tas fm̄ legem nature excludit auariciam q̄ insa

Postremo idem de tota cōcludere fortuna licet in qua nihil expetēdū nihil nature bonitatis inesse mani festum est que nec se bonis semp ad iungit ⁊ bonos quibus fuerit adiu cta non efficit.

Abetz sextū libri secundi

Quū' quātas dederit ruinas

Urbe flūmata p̄sibusq; cesis

Fratre q̄ quondā fer' interempto

Matria effuso maduit cruore

Lorpus ⁊ visu gelidū perrans

Ora nō tinxit lachrymis. sed esse

Lensor extincti potuit decoris

Hic tū sceptro populus regebat

esse sibi nature bonitatis. i. natural. mans. stū est q̄ fortuna nō adiungit se sp̄ bonis ⁊ q̄b; fuerit adiuncta bonos nō efficit. **N**ota q̄ bonū fortune nō facit illud bonū cui addit. sicut musica facit musicū. ⁊ p̄tus facit vir/ tuosum. **S**ed qz fortuna malos q̄b; aduenit si facit bonos. patz. qz nihil nature bonitatis sibi inest. qualiter aut̄ mali malos faciunt boni bonos patebit in q̄rto huius p̄sa sexta.

Quim' q̄ntas. **I**tu. i. est sextū metrum h' sedi q̄ dicit saphicū ab inuētoze trochaicū a pede p̄dianē. ⁊ est vndecasyllabū. qz q̄libet p̄sus p̄tinet vndecim syllabas. **E**t est acatalecticū qz nulla syllabā desinit ad p̄fectioz m̄tri. **I**n q̄ metro p̄bia declarat p̄sexplum q̄ di gntates ⁊ p̄ates malis adueniētes nō faciūt eos bonos. **E**t h' declarat **P**̄ rone q̄ q̄rto sicut potētor tāto fuit petoz tāgt aut̄ p̄bia q̄rtoz malis dias neronis in hoc metro. **P**rima ē q̄ vibē ron. anā incedit q̄ arsit septe

stabilis ē. **N**atura ei paucis contēra est

Nota q̄ dignitas improborū tērat i/

probos. qz iprobū tā/

do a plurib; p̄gnosct

tur q̄nto magis ino/

tescit ei' vitū. ⁊ q̄n/

to aliq̄s in maior dē

gnitate p̄stituit tan

to pl' cognosct p̄r r

q̄ dicit Sen. i. puer/

bijs. **N**eco ignomi/

nie apud indignuz ē

dignitas

Postremo idē rē.

Hic p̄bia ondit idēz

posse cōcludi de oib;

bonis fortunis dices

Postremo. i. final' li

cet hoc idē cōcludere

de tota fortuna in q̄

nihil est expetēdū. i.

desiderādū nihil in/

fortūa nō adiungit se

⁊ p̄tus facit vir/

tuosum. **S**ed qz fortuna malos q̄b; aduenit si facit bonos. patz. qz nihil nature bonitatis sibi inest. qualiter aut̄ mali malos faciunt boni bonos patebit in q̄rto huius p̄sa sexta.

Prosa septima

multo plura ipse perpetravit. nā dicitur pbia tertio huius quanta. pfa. Nero seneca familiare suū pceptorē coegit ad eligēde mortis a bitruū. 2 qz nero fuit crudelissim' hoim. id seneca scripsit quāda libellus ad ipm q̄ intitulat' liber de clemētia in q̄ horat' eū ad fugā crudelitatis 2 ad vsū clemētie q̄ liber sic incipit. Tibi scribere de clemētia Nero cesar instituit.

Um ego scis i
quā. Sic incli

pit septia pfa hui' se
cundi in qua ostēdit
pbia q̄ gl'ia mundi
na nō sit mltū appe
tēda. Et pmo inducit
boetiū p̄firētē se non
desiderasse multū p̄
dicta. s. p̄ates 2 di
gnitates nisi in q̄tū
sūt materia rez gerē
daz. sed oñ dicit pbia
q̄ gl'ia sit perile bo
nū. 2 s̄mo multum
appetenda scda. sibi.
Et illa dicit pmo.
Tū p̄tūc. ego boeti

Prosa septima libri secundi
Um ego scis in quā ipsa mini
mū nobis ambitionē mortali
um rez fuisse dominatā. Sed mate
riam gerēdis reb' optauim' quo ne
xtus tacita p̄senesceret. Et illa
Atq̄ hoc vnū est qd̄ p̄stātes qd̄ na
tura mētes. sed nōdū ad extremam
manū virtutū p̄fectione perductas
allicere possit. glorie scilicet cupido
Et optimorū in rempublicā fama

us in quā. i. dicit. o pbia tu ipsa scis ambitionē. i. cupiditatē rez tpaliū. de
q̄b dicit' mihi mū nobis fuisse dominatā. sed bñ optauim' materiā re/
bus gerēdis q̄ ne p̄ vt nō cōsenesceret in nobis s̄t' tacita. i. nō excitata.
Nota q̄ in sapiētē nō dñat cupiditas rez tpaliū. qz pbia inducit mobi
lis affluentie p̄ceptū ex li. de plār. Et Socrates cū arbenis ad studiū p/
geret magnū pōl' auri in mare p̄iecit dicens. Vergā te ne mergar a re
Nota q̄ materia rez gerēdis sunt ista sine q̄b res p̄ueniētē geri non
p̄t 2 sunt tria sapia. autoritas 2 potētia. Sine em̄ sapia nihil p̄ueniētē
gerit vt de se patz. Res etiā gerēda autoritate ornat qz hō autētiē libē/
ti' audis 2 sagli' ei creditur. potētia s̄o mali dep̄imunt 2 boni extollūt
Hanc materiā boeti' desiderās potētiā 2 dignitates quēsiuit. Nota q̄
hoc materiā dignitatz 2 p̄atis idē q̄siuit. ne xtus sua tacita p̄senesceret.
Id ēndū ipse ad senectutē p̄ueniret. Virt' sua tacita eēt dū null' aliqd loq̄
rez de laude sue p̄turis vel scriberet. Tūc em̄ virt' tacita p̄senescit qd̄ non
aggit aliqs vt aliq loq̄nt. 2 dū nihil scribitur de suis bñficijs. qz s̄t' habē
tē p̄ficie 2 op' eius laudabile reddē.

Et illa atq̄ hoc vnū est. Sic pbia ostendit gloriā mūdānā non esse
appetendā. 2 pmo p̄mittit qz cupido glorie mltos allicet. sed o pbat eā eē
exile 2 vanā. sibi. Qm̄ terre ambitū. p̄mo dicit sic. Ex q̄ boeti' quādoqz

Liber secundus

quasi dignitates et praesentes ne post sua tacita deflueret, videtur quod ista pro
laude et gloria quasi sunt. id est perbia. Hoc verum est. scilicet cupidus gloriae et fama optimorum
meritorum in republica quam fama possit allicere mentes hominum. natura praesertim. id est
excellentes. sed non dum. id est non adhuc perductus ad extremam manum perfectionis primum
tunc id est ad summam perfectionem quam fama et gloria quasi sit exilis et vacua totum poterit
id est praesertim. sic consideranda ex sequentibus

Nota quod cupidus va
net gloria multos allicere
et delectat. vbi Seneca.
lib. epla. di. Illud pro
cipue nos impedit quod
cito nobis placemus
si inuenimus quod nos bo
nos viros deservat. qui
prudenter quam sanctos. si
sumus modica laudati
one praesertim. quod quid in nos
adulatio sine pudore
pergerit tamen debi
tum putamus. optimos
nos esse sapientissimos
et affirmantibus assen
timus cum sciamus nos se
pe multa meriti a deo
quod indulgentiam nobis
laudari velimus in id
eius primum maxime factum.
Nota quod duplex est bonitas mentis. scilicet naturalis et
acquisita. Naturalis bonitas est in qua aliquid naturaliter sunt primum in se
bonum et castum. sed haec bonitas si non emendat virtute et sapientia cito extollit ho
minem ad inanem gloriam. Alia est bonitas acquisita exercitio primum et scilicet quod non
permittit hominem extolli vana gloria. quod sapiens fructum suum ponit in conscientia
Stultus autem in laude in se. acrobium. Iohannes dicit perbia quod cupidus gloriae allicere
et mentes natura praesertim non dum adhuc primum perfectionis. **N**ota quod fama est
frequens laus optimorum meritorum in republica. Sed gloria est clara merita cum
laude. vel gloria est laus parva praesertim. id est annuatiatio. **Q**uem terre ambitum.
Hic perbia ostendit gloriam mundanam esse et vile nec multum appetendam. Primo ostendit
hoc ex parte spacii in quo dilatatur. Secundo ostendit hoc ex diversitate nationum ad
quod non diuisum. Tertio ostendit idem ex diversitate morum propter quod de eodem
dicit iudicatur. Quarto ostendit idem ex brevitate duratōis. propter quam non perpetua
est. sed aibi. Adde quod hoc. tertia ibi. Quarto quod diuisum. quarta ibi. Sed quod
tos. Primo intrat tale rationem Latitudo fame praesertim in latitudine terre

Prosa septima

sup quā dilataz. sed terra nō ē lara sup qm sit dilatio fame. sicut declarat in lra. q̄ fama lare nō pōt diffundī. ⁊ p̄ p̄ns ē exilis. ⁊ nō in lū appetēda. vñ dicit in lra. Tu accepisti. i. didicisti. astrologis demonstratiō. bus oēm ambitū terre. i. spaciū terre. obtinere. i. h̄re rōes puncti. ad spaciū celī id ē ad magnitudinē celestis globi. ipa iudicet profus nihil spacij habes re. hui⁹ igit tā exigue angustissima inhabitādi hoib⁹ area relinquetur. In hoc minimo igitur puncti quodā puncto circumsepti atq; p̄clusi de pmulganda fama. de proferendo noie cogitatis. At qd hz amplū magnificūq; gloria tam angustis erigulq; limitib⁹ artata. quātū maria ⁊ paludes p̄mūt. i. occupāt. ⁊ q̄ntū vasta. i. āpla regio distēdit s̄ci. i. s̄citate. tūc vtr̄ relinq̄r hoib⁹ angustissima area. i. artissim⁹ loc⁹ inhabitādi. in hoc q̄ qdam minimo p̄cto. i. mima portioe terre. vos homines circūsepti atq; p̄clusi cogitatis de pmulgāda fama. de p̄ferēdo. i. extollēdo noie. i. fama. ⁊ hoc fit inutili. s̄ qd habeat. i. pōt h̄re gl̄a amplū q; ⁊ magnificū q̄ artata ē tā angustis erigulis limitib⁹. i. terminis. q. d. nihil hz magnificū. ¶ Nota terra respectu celī nō ē alie⁹ q̄ntitatis sensibilis s̄ habet se sicut p̄ct⁹. qz orison q̄ terminat visū n̄m d̄iuidit celū i duo media. qd nō eēt si terra in p̄partioe ad celū h̄ret aliquā q̄ntitatē. Itē si terra esset alie⁹ quantitatis sensibilis respectu celī tūc stelle nō sp̄ apparerēt nobis eiusdem q̄ntitatis. qd pars falsum qz in ea p̄re vbi terra esset magis gibbosa ⁊ p̄p̄inquoior celo apparerēt stelle maiores. ⁊ opposita p̄re minor res. Itē mima stella fixa visu notabilis est maior tota terra. si q̄ talis stella apparet nobis ex̄t̄ibus in terra sicut p̄ct⁹ multo magis terra respectu celī erit sicut p̄ct⁹. Itē p̄ct⁹ ē q̄dam indiuisibile. a q̄ linea eq̄l̄iter distās facit circulū. ⁊ quia celū ex oī p̄re equalit̄ distat a terra. ideo terra respectu celī hz se sic p̄ctus. ¶ Nota qz tres p̄es terre sunt inhabitabiles. vna p̄pter n̄m̄ calorē. due p̄pter n̄m̄ frig⁹. sed q̄tra ps q̄ ē r̄para in caliditate ⁊ frigiditate a nobis inhabitatur. sed qz adhuc nō tota inhabitat p̄pter maria ⁊ paludes. ⁊ p̄pter n̄m̄ s̄citatē ideo dicit p̄bia qz quarta p̄s fere ē inhabitabilis. Vel dicit fere s̄m̄ alios. qz est solis nō facit t̄ridā 30 nā totaliter inhabitabilē. cū qdā ciuitas dicta Arim supra quā prolemeus d̄z fundasse astrolabiū directē sicut ab eq̄noctiali. d̄z inhabitabilis. qz est grauis inhabitatōis. sed vltra eq̄noctiale oīno est inhabitabilis. p̄pter n̄m̄ calorē. Itē dicit quarta p̄re terre inhabitari ab animantib⁹ nobis incognitis. hoc forsan dicit p̄pter antipodes si sunt qd nobis sunt ignoti. ¶ Adde qz hoc p̄m̄. Dic p̄bia on̄dit gloriā nō esse appetēdā ex diuersitatē

Liber secundus

te nationū ad q̄s non diuulgatur intendens talē rōnem. Diuerse nationes
z diuersa idiomata non solum impediunt p̄mulgatōem hoīm sed etiam
vrbium. sed in terra habitabili sunt diuerse nationes diuersorum idiomata
tum. ergo p̄mulgatio fame p̄talia impedit. z per consequēs non ē multū
appetenda. vnde dicit in lra. Adde predictē rationi q̄ hoc cōm̄ septim. i.

spacium breuis ha-
bitaculi idē p̄t spa-
cij in quo nos habi-
tamus. incolunt. i. i/
habitare. plures na-
tiones. i. gētes distā-
tes. i. differentes lin-
gua. id ē. idiomate z
moribz. z ratione to-
tius vite. id est rati-
one modi viuendi ad
quas non potest per-
uenire non modo. i.
non t̄m fama singu-
lorū hoīmū s̄ etiā
nec fama vrbū. tuz
id ē tam difficultate
tēnerū. i. viarum. tū
id est tam diuersita-
te loquēdi. i. idioma-
tum tum. i. tam iso-
lentia. i. iconsuētudi-
ne cōm̄ertij. quia ali-
qui homines nō cō-
sueverunt cum alijs
cōmunicare in com-

mentijs. quia etate. i. tpe Marcī tullij sicut ipse Marcus tullius signifi-
cat quodam loco. i. in quibusdam suis scriptis. fama romane reipublice
nondum trāscēderat caucasum montem. z tamen fama romānoꝝ erat
adulta. i. ab antiquo nota etiam formidolosa p̄bis talibus hominibus
z ceteris gentibz. i. loꝝum circa caucasum montem. vides ne igitur q̄
angusta sit gloria q̄ cōmissa. i. in modicum redacta. quam laboratis di-
latare z ppagare. an pro nunquid gloria vnius hominis romani illuc p-
gredietur. i. proueniet. vbi fama romani nominis id ē romane vrbis. ne-
quit transire. q. d. non. ¶ Nota partem terre habitabile vocat septim. q̄
est septa. i. circumdata mari. Unde linconensis in tractatu suo de septa
z etiam Sacrobios dicit q̄ quarta portio nostra habitabilis videt̄

Prosa septima

tingitur mari. ¶ Hora q̄ insolentia s̄m Senecam est species false magni
tudinis. sed s̄m Augustionem insolentia est superbia vel fatuitas. in p̄
posito autem potest exponi pro inconsuetudine. et tunc dicitur ab in q̄d est
non. et soleo quod est consuetudo. ¶ Hora q̄ caucasicus ē mons quidam
situs in parte septentrionis ad quem non pluerat fama romane urbis

Quid q̄ si diuersarum gentiū mo/
res inter se atq; instituta discordāt
vt quod apud alios laude apud a/
lios supplicio dignum iudicetur.
Quo fit vt si quem fame predica/
tio delectat huic in plurimos po/
pulos nomen proferre nullo mo/
do p̄ducatur. Erit igit puagata inter
suos gloria quisq; p̄tēt. et intra vni
us gentis terminos p̄clara illa fa/
me immortalitatis coartabitur.

licet partibus et alijs
gentibus assidenti/
bus fama romanorū
erat formidolosa. id
est formidabilis. •
¶ Quid q̄ puagata
hic ostendit gloriā
mundanam esse ex
lem ex parte diuersi/
tatis morum propter
quos de eodem ap̄d
diuersos cōtrarie iu/
dicatur. et inuenit ra/
lem rationem. Con/
trarietas institutio/
nū et legum impedi/
unt fame dilatationē
sed homines contra
riarum institutionum et legum terram inhabitant. ergo diuersitas insti/
tutionum et legum impediunt dilatationē fame. et per consequens nō est
multum appetēda. Unde dicit in littera. Quid supple ē iudicandum q̄
mores et instituta et leges diuersarum gentium inter se discordant vt illud
quod apud alios iudicetur dignum laude apud alios iudicetur di/
gnum supplicio. quo fit. i. p̄pter quod. vt si predicatio. i. dilatatio fame de/
lectat quem. i. aliquem. nullo modo conducat. i. labore p̄ferre nomen. id
ē famam suam in plurimos populos. quia licet ab aliquibus laudaret
ab alijs tamen vituperaretur. Erit igit quisq; cōtētus gloria puaga
ta id est dilatata inter suos. Et ista p̄clara immortalitas fame. et loquit
hyronice. quia non est p̄clara nec immortalis illa. coartabitur. i. cōstrin/
getur intra terminos vnius gentis. id est vnius idiomatis. ¶ Hora q̄ tā
ta est diuersitas morum in gentibus. q̄ illud quod reputatur apud alios
laudabile apud alios reputatur vituperabile. Reputatur enim apud sy/
rios laudabile comedere parentes mortuos ne comedantur a verminibus
in terra quod apud alios extraneos est execrabile. Similiter apud iude/
os reputatur laudabile ducere vxores con sanguinitate proximas. quod
apud christianos prohibetur. Item in triualis laudabile est occidere pa/
trem. sexagenarium et cremare ipsum. quod apud alios. est vituperabile.

Liber secundus

Unde dicit poeta. Sūt loca sunt gētes quibus ⁊ mactare parētes En
fas ⁊ pietas dum longa supuenit etas.

¶ Sed q̄ multos clarissimos. Hic p̄bia oñ dicit exilitatez gl̄ie ex breuitate
duratōis p̄pter quā nō p̄petuat. Et diuidit̄ in tres p̄tes. ¶ P̄rio ostēdit h̄
et hoim obliuōe. sc̄do ex t̄p̄is breuitate ibi. vos p̄o. tertio oñ dicit gl̄iaz a v̄
ris p̄uolūis si eē a p̄pe
redā. ibi. Vos autē

Primo dicit q̄ fama
⁊ gl̄ia nō sit immortal
¶ q̄ q̄ multos viros
clarissimos. i. glorio
sos suis t̄p̄ibz delect
iops. i. defectuosa ob
liuio scriptorū. ¶ q̄
etiā ip̄a scrip̄ta p̄fici
ant q̄d. i. parū. q̄ scri
pta lōgior. i. obscura
vetustas t̄p̄is p̄mit.
id ē p̄sumit euz suis
autoribz q̄z i. scrip̄ta
¶ Hora q̄ p̄ scrip̄en
rā fama gestoz trāf̄
mittit̄ ad posteros.
talis autē sc̄ptura q̄n
q̄ deficit vel p̄pter is
optā scriptoz vel q̄a
ip̄a scrip̄ta in se vetu
state consumunt̄. Et
tō fama ⁊ gl̄ozia i ob
liuione p̄ueniūt. vñ
Salusti in cathali
nario ⁊ queritur res

gestas romanoz minus esse famosas p̄pter inopiam scriptoz. athenien
sium vero maioris fame q̄ romanorum p̄pter scriptorum copiam. ¶ Vos
ergo immortalitatem vobis rē. Hic p̄ philosophia ostendit famam ⁊ gl̄o
riam non esse durabilem ⁊ immortalem ex temporis breuitate dicens.
Vos ergo homines videmini vobis propagare id est facere immortalit
tatem cum cogitatis famam futuri temporis. et in hoc frustra cogitatis.
quia exilis est duratio fame per tempus. quod scilicet tempus si petra
tes id est compares ad infinita spacia eternitatis quid habes q̄ lēteris
de tui nominis diuturnitate. id est tue fame. q̄. v. milibz. ē. et eñ mox vni
momenti si conferatur. id ē comparetur decē milibz annis habet aliquaz

Sed q̄ multos clarissimos suis tē
poribz viros scriptoz iops delect
obliuio. Quāq̄ q̄d ip̄a scrip̄ta p̄fi
ciūt q̄ cū suis autoribz p̄mit lōgior
atq̄ obscura vetustas. Vos ergo i
mortalitatē vobis p̄pagare videmini
cū futuri famā t̄p̄is cogitatis. q̄d si
ad eternitatis infinita spacia p̄tra
ctes q̄d hēs q̄ d̄ tui nois diuturni
tate lēteris. Vni^o eñ hora momen
ti si decē milibz conferat̄ annis. q̄m
vtrūq̄ spaciū diffinitū est minimaz
licet. habet tñ aliquā proportionē.
At hic ipse numerus annoz eiusq̄
quātūlibet multiplex ad intermia
bilē diuturnitatem nec p̄pari q̄dem
pōt. Etenim finitis ad seuiicem fue

Prosa sexta

pportionē. licz minima. i. valde puā. qm̄ vn̄ ūqz spacium tps̄ ē diffinitū
sed hic nūc^o annoz. s. decē milia. v. l. c. nūc^o qntūti bet multiplex sic du
plū vel triplum non pōt cōpari ad interminabilem diuturnitatē q̄ ē eccl^o
nitas. etenim. p. qz finitis ad s̄m̄itē fuit q̄dā collatio. i. p̄p̄atio. In finit
ti ūo 7 finiti nulla vn̄qz potest esse collatio. i. p̄p̄atio. Ita fit vt fama tps̄

rit q̄dam: infiniti ūo atqz finiti nul
la vn̄qz poterit esse collatio. Ita fit
vt quātūcūqz proluxi tps̄ fama si cū
inexhausta eternitate cogitet si puā
sed plane nulla eē videat. Vos aut̄
nisi ad populares aures ianēqz ru
mores recte facere nescitis 7 relicta
p̄scie v̄tutisqz p̄stātia: de alienis p̄
mia sermunculis postulatis. Acci
pe in h̄mōi arrogātie leuitate q̄ se/
stue aliqz illuserit. Nā cū q̄dā ador
sus eēt hoiez p̄tūeliji q̄ nō ad vere
v̄tutis v̄sū. sed ad supbā gloriā sal
sum sibi philosophi nomē indue/
rat adiecissetqz iam se sciturum an
ille philosophus esset: si q̄dem illa/
tas iniurias leuiter patiēterqz tolle

7 tps̄ q̄ntūcūqz magnū sit finitū tps̄ nullā habet p̄portionē ad eternita
tem. 7 p̄ p̄ns fama q̄ntūcūqz pluri tps̄ cōparata ad eternitatē nulla v̄t
des eē. Vos aut̄ nisi ad populares aures. Vicia ostendit q̄ h̄az
a virtis p̄tuosis non esse curandā 7 hoc duabus rōnibus. scd̄a sibi. Quid
aut̄ est. Prima rō est illa. Illud quod spectat ad leuitatē arrogātie a sapiē
tibus nō est curandū. sed gl̄ia. p̄pter quā: d̄ recte facit. p̄pter laudes hoim̄
illa spectat ad leuitatem arrogantis 7 est digna derisione q̄ rē. q̄ aut̄ talis
arrogātia sit q̄dā derisio declarat in l̄ra. 7 dicit. Vos hoies nescitis recte
facere nisi ad popula: es aures. i. ad poploz cōplacētias 7 ad inanes iumo
res 7 laudes. 7 vos postulat̄is. i. desideratis p̄mia de i mūculis alienis. re

q̄ntūcūqz pluri si co
gitet p̄pando euz ex/
hausta. i. infinita eter
nitate. ip̄a videat nō
puā sed plāe nulla eē

¶ Nota q̄ oē qd̄ inci
pit in tpe necessario
bz finē in tpe. cū tps̄
sit cā corruptōis tpa
lium. i. iij. erbicoz. cū
igit fama sit t̄pal in
cipiēs in tpe ip̄a de/
stinet in tpe. 7 p̄ p̄ns
nō ē p̄p̄ua. ¶ Nota
q̄ tps̄ q̄ntūcūqz ma
gnū p̄p̄atū ad eterni
tatē minimū reputa
tur 7 q̄si nullius mo
mēt. licet eīm finitū
rū ad s̄m̄itē possit
eē p̄p̄atio t̄nt ip̄a p̄
esse p̄p̄atio. t̄n̄ finiti
ad infinitū nulla pōt
eē p̄p̄atio. Cū igitur
eternitas sit duratō
infinita tota sit ex̄ns

Liber secundus

licita. i. postposita p̄stātia. i. dignitate v̄re conscie ⁊ virtutis p̄pter quā de
beretis recte opari. accipe. i. p̄sidera q̄s festine. i. gl̄ie aliq̄s illuseit. i. d̄ cr̄e
rit quēdā dicere se esse p̄hm in leuitate h̄mōi arrogātie. Nā cū qdā tyran
n̄ esset adorsus p̄melijis. ⁊ inceperat a p̄s q̄ p̄meliose quēdā hoies q̄ i
duerat. i. vsurpauerat sibi falsū nomē p̄bi nō adysū p̄e p̄rut̄ s̄ ad sup̄bā
gloriā ⁊ tyrān̄ adie
cisset. i. dixisset se itaz
scituz an iste eēt p̄bi
losoph̄. si qd̄ illate
sibi injuria p̄rien
ter leuitat̄ tolleras
set. ille q̄ dicit se p̄h̄/
losophū paulisp̄ pa
tientia assump̄it. s̄ i
p̄ncipio. q̄s p̄ et ac
cepta p̄melia a ty
ranno velut sibi isul
tans inq̄r ad tyrānū
intelligis ne me esse
p̄hm. tūc sic tyrān̄
mordaciter inq̄o intel
lexerā te p̄hm esse si
tacuisses. Hora s̄m
cōmētatorē in p̄logo
v̄ij. p̄h̄st. ver̄ p̄hus
d̄ esse p̄fect̄ oib̄ ge
nerib̄ p̄rut̄. ⁊ p̄ cō
seqūs d̄ esse magni
m̄. Sed s̄m Sen̄.
in li. de demētia. ma
gnanimit̄ ē iurias ⁊
offensiones sup̄bi de
spicere. ⁊ p̄ h̄is verbis cōmēlosis p̄p̄cart nō d̄z. Itē veri p̄bi ē nō vi
ci a passionibus sed poti⁹ d̄z moderat̄ ⁊ refrenare passioēs cū v̄re cōi
stat in moderatōe passionū. v̄n̄ Arist̄. iij. eth̄. dicit Hāsuer⁹ vult imp
turbar̄ esse ⁊ nō dicit ad passioēs. v̄n̄ qdā p̄hs cōmēlosē sibi insul
tā dicit. Tu didicisti maledicere. sed ego didici maledicta cōtemnere.
⁊ Quid autē qd̄ ad p̄cipuos viros. Sic p̄bia ponit scōm rōnem q̄ tal
est. hoies virtuosū vel totaliter mortuū corpe ⁊ aia. vel aia viuit p̄ morte
Si totaliter mortuū nihil sp̄ctat ad eos de gloria post mortē si aia co
rum viuit post mortem. illa petit celum spernens oē terrene negotiū ⁊ sic
nihil ad eam de terrena gloria. ergo apud virtuosos hoies nulla debet ēē

Adriano
Sicuti
Summ
Luce pete
Brenno
Brenno
Pudob
Quid o
frustra
Luce
Luce
Brenno
Luce
Luce
Luce

Adriano
Sicuti
Summ
Luce pete
Brenno
Brenno
Pudob
Quid o
frustra
Luce
Luce
Brenno
Luce
Luce
Luce

In pueris
a carnis
est de lū
delitū
famili
cūt. De
Accidit
liter mor
lar a d
ex p̄
Et
ab iug
tro i q̄
tudis
p̄z ē
p̄z ē
p̄z ē

Metrum septimū

cura de gloria. Dicit ergo in lra. Quid est qđ ad p̄cipuos. i. ad virtuos
fos viros attineat de fama post resolutionem corpus extrema morte. q. d. n̄
h̄l. de his em̄ viris ē sermo n̄. q̄ erūt. i. querāt gloriā virtute. i. opibus
p̄uosis. Nā si hoies toti moriunt corpe z aia. vt qđā putāt. qđ tñ n̄e ra
tiones. i. p̄bice rōnes. verāt. i. p̄hibēt credi. qz f̄mp̄hiam aia intellectiua

ē immortalis. nulla
ē oīno gl̄ia post mor
tem. cū iste oīno non
erit. i. nō sit cū ea
gloria eē d̄r. Sin fo
m̄ b̄i sibi cōsua. i.
illeſa. resoluta. i. libe
rata terrēo carcere. i.
a corpe p̄ mortem. li
bera petit celū nōne
īp̄a aia q̄ celo fruens
gaudet se exēp̄a ter
renis. īp̄a ſp̄net om̄e
terrenū negociū. z p̄
cōſequēns terrenā glō
riam. q. d. sic.

Metru septimū secundi libri
Uicūq; solā mente p̄cipit i petit
Summūq; credit gloriā.
Late petētes etheris cernat plagas
Artūq; terrarū situm
Breuem replere n̄ valentis ābitū
Pudebit aucti nominis
Quid o supbi colla mortali iugo
Frustra leuare gestūt
Licet remotos fama p̄ p̄p̄os meās
Diffusa. linguas explicet
Et magna titul' fulgeat claris dom'
Abors spernit altā gloriā

¶ Hora q̄ ad virtuo
ſos nihil spectat de
fama. nec i p̄nti v̄tra
nec in futuro. non in
p̄nti. qz dicit Sen̄.

in puerb̄is. Quā plurimī curāt famā. pauci autē cōſciām. z tales pau
ci curāces cōſciētā sunt p̄uosi z p̄bi. de q̄b̄ boet' loquitur in fine iera
ar' de ſūmo bono dicēs. Pauci sunt viri honorādi ſicut p̄bi q̄ cōtēnūt
deſideriū ſenſus z ſequuntur deſideriū intellect'. Plurimī autē ſūt q̄ curāt
famā ſicut ſūt vulgares q̄ relicta p̄tute cōſciē. p̄pter laudes hoim recte fa
ciūt. De q̄b̄ dicit ſcriptura. Amē dico vobis. recep̄erūt mercedem ſuam
Nec etiā fama ſpectat ad viros p̄uofos in futura vita. q̄ virtuoſi ſi tota
liter moriuntur nihil ad eos de fama. Si autē aia viuūt p̄ mortē iſta euo
lat a. i. celū. zaurat de fama. ſp̄net oē terrenū negociū. z pot' gaudet qz eſt
exēp̄a a cur' terrenis z gaudio celeſti fruit' i eternū. **Metz. vij. ſedi li**
Uicūq; solā. Hic incipit metz septimū h' ſedi qđ d̄r archilogicz
ab iuētore. ſābitū a ped' p̄d̄ante. ¶ ſtat ex p̄mo p̄ſu trimetro. ſedo dime
tro i q̄ p̄b̄a doz quō gl̄ia ſit p̄tēnda ex p̄ſideratōe āplitud̄is celi z ſtrict
tud̄is tre dicēs **Uicūq; petit. i. d̄ſiderat p̄cipiti mēte ſolā gl̄iaz z credie**
ſp̄az eē ſūmū. i. p̄cipuū iſ appetēda. iſta cernat. i. cōſiderat plagas etheris. i.
pes celi late patētes. z cernat artū ſitū fraz. i. ſtrictū ſp̄aciū tre i p̄p̄atōe

Liber secundus

ad celū ille pudebit. i. v. cundabit aucti nois. i. aucte fame sue nō valētis
replere breuē ambitū. i. puū spaciū terre. & tunc exclamat dices. **Q** ppter
hoc miror qd i ppter qd supbi gestiūt. i. cupiunt frustra leuare. i. extollere
colla sua mortali iugo. i. mortali fama licz enī fama diffusa meās. i. trās
ens p remotos ppos explicet se linguas. i. p linguas ppoz licz magō do
mus tua i nobil' pa
rēcla vl' familia tua
fulgeat claris titulis
qd ē laudib' nō mors
ignit' eaz gloriā. et
mors pariter. i. sil' v'
noluit hūile caput. i.
miser' hoiem & cellū
id ē nobilē vel otuīre
& mors eqt' infima sū
mils nulli pēdo. qd
declarat dices **U**bi
nūc manēt ossa fidel'
fabricij. **Q**uid dicitur
rigid' aut carbo sup
est. q. d. qd manet d'
gl'ia eoz post mortē
vriqz modicuz. i. illō
manet qd tenuis fas
ma. i. exilis supstes.
id ē manēs signat i'
ane nomē eoz pauca

Involuit hūile piter & celsuz caput
Equatqz summis infima
Ubi nūc fidel' ossa fabricij manent
Quid brutus aut rigidus carbo
Signat supstes fama tenuis paucul'
Inane nomen litteris
Sed qd decoza nouim' vocabula
Istūm scire cōsumptos datur
Facētis ergo proflus ignorabiles
Nec fama notos efficit
Qd si putatis longi' vitā trahi
Mortalis aurā nominis
Lū sera vobis rapiet hoc etiā dies
Iā vos secunda mors manet

lis istis scriptis in' epytaphijs eoz. sed qd. i. ad quid nouim' decoza voca
bula scripta. nunqd intelligit p ra ipsos esse cōsumptos. i. mortuos. q. d.
imo. Facētis ergo mortui pflus ignorabiles nec fama efficit vos notos
Et qz aliqz diceret. licet ipi sint mortui corpe tñ viuūt fm famā d' p'ha
Si putatis vitā vestrā lōgi' trahi. i. plōzari aurā mortalis nois i splēd
re mortalis fame cūsera. i. vltima dies vobis hoc rapiet. i. famā aufera.
iam vos manet. i. expectat scda mors. q. d. si estis pu' mortui corpe & fa
ma manēs est vitā v'ra. illa cessante secundario moriemi. **H**ora dū fa
brici' fuit consul roman' q cū intreret pugnare p pyrrhū regē epyrotaz
rex. p'misit sibi p'ez regni sui vt trāsiret ad ipm. qd Fabrici' contempit
Sēqnti anno pyrrh' obreuit sibi magiā pecuniā auri vt traderet roma
num impium. cui ait Fabrici' Roma nō vult aux. sed vult iperare ha
bentibus aux. ppter hoc ipse d'ctus fuit fidelis fabricius. **D**icit enīz d'
Fabricio q cum quidam ad eum venisset p'mittens se Pyrrhū regē oc
cisurum si Fabricius sibi pecuniā aliquā dare vellet. ipse p'o Fabricius

nō fabricius

no

Prosa octava

hunc traditorē ligatū misit ad Pirrū p tali scelere puniendū. cui tūc Pirrbus dixit. Possibilis est sole a suo tramite deuiare q̄ fabrizius a via recterōnis discedere. ¶ Nota q̄ Brutus fuit primus consul romanus q̄ amore libertatis et iusticie p̄ter stuprū Lucretie plurima egit z multa bella p̄ romanis iniit p̄pter q̄ etiā famosus fuit. ¶ Nota q̄ Cato dicitur est rigidus p̄pter rigorē sui qui ad nihil turpe flecti potuit z tate iusticie sicut ut vii Lucan. ipsum dūs p̄parer in iudicanda cā q̄ fuit inter iulū cesarē z p̄petum dicens. Victor cā dñs placuit. sed victa catoni. z de hoc magis patebit q̄ro huius prosa vi.

no. Bruno
Cato

Prosa octava libri secundi

Sed ne me inexorabile p̄tra fortūnaz gerere bellū putes. Est aliqui cū de hoib' illa fallax nō nihil bene mereat. tū scz cū se aperit. cum frontē detegit moresqz p̄fitef. Non dū forte qd loquar intelligis. Ad id est qd dicere gestio eoqz sententia verbis explicare vix queo. etenim plus hominibus reoz aduersam q̄ prosperam prodesse fortunam.

dicitur est rigidus p̄pter rigorē sui qui ad nihil turpe flecti potuit z tate iusticie sicut ut vii Lucan. ipsum dūs p̄parer in iudicanda cā q̄ fuit inter iulū cesarē z p̄petum dicens. Victor cā dñs placuit. sed victa catoni. z de hoc magis patebit q̄ro huius prosa vi.

Prosa octava libri secundi.

Sed ne me inexorabile contra fortunam gerere bellū

¶ Ista est octava et vltima prosa huius sc̄bi. Et qz p̄bia oñdit bona fortune nō mltū esse appetenda. aliq̄s putaret q̄ in fortuna nihil esset boni. iō iā oñdit p̄bia cuiusmōi bonū sit in fortuna. z p̄bat fortunā aduersam plus esse bonā q̄ p̄perā. z p̄io p̄mittit suā intentōem. sc̄do p̄bat intentū ibi. Illa em̄. P̄io dicit. Quod boeti ex dictis p̄z q̄ fortuna est p̄tinentia sed ne putes me gerere. i. facere bellū inexorabile. i. implacabile. ¶ Fortunā supple scias qd aliquid ē. i. p̄rigit q̄ ipsa fortuna fallax. nō nihil id est aliqd̄ bñ mereat de hoib' eo q̄ aliqd̄ bonū euenit hoib' p̄ eā. cum scz cū fortuna se agit manifestando suā falsitatē cū detegit frontē p̄ sui aduersitatē cū p̄fitef mores suos p̄ instabilitatē. z subdit p̄bia. Nōdū forte intelligis qd loquar. qz mltū est q̄ ego gestio. i. cupio dicere. eoqz. i. iō vix qd explicare inquam s̄bis. Etenim ego reoz. i. cupio. aduersam fortunā plus p̄desse hominibus q̄ p̄perā. ¶ Nota q̄n cūqz in aliq̄ dicto videt eē repugnātia illud videt mirabile dictū. s̄ dicere fortunā aduersam hoib' p̄desse videt esse qdā repugnātia in dicto. Nā esse aduersum alicui et sibi p̄desse ad inuicē repugnant. iō dicit p̄bia. Dirus est qd gestio dicere. scz fortunam aduersam magis prodesse q̄ prosperam.

¶ Illa em̄ specie felicitatis. Hic p̄bia probat intentū q̄ fortuna ad aetia melior sit q̄ prospera trib' rōnibus. sc̄da ibi. Postremo. reuera ibi

m

Liber secundus

An hoc. Primo dicit. Illa fortuna prospera semper mentis cum videtur est apparet blanda specie felicitatis. i. prosperitatis. sed hec. id est fortuna aduersa semper vera est cum demonstrat se esse instabilem sui mutatione. offit enim se esse tale qualis est. et ita per ea non decipiunt homines. sed illa prospera fortuna confidentes in se fallit. hec autem fortuna aduersa homines instruit ostendendo

quod non sit per se idem dum prospera fortune propter eius mutabilitates illa super prospera fortuna ligat. i. fallentes mentes fruuentium bonorum in specie bonorum mendacium. hec. scilicet aduersa fortuna absoluit. i. liberat. scilicet mentes hominum. cognitio ne fragilis. i. transitorie felicitatis. Et tunc recolligit effugit veriusque fortune dicens. Itaque illa scilicet prospera fortuna videas verosam. i. superbam fluentem. i. prodigam et superbiorem ignoram nam homines in prosperitate continua se ipsos non cognoscunt. hanc scilicet diuersam fortunam tu videas sobriam. i. succinctam. i. humilem non superbam et prudentem exercitacione aduersitatis.

¶ Hora quod ex ista littera potest formari tres rationes quod fortuna aduersa melior sit prospera.

¶ Prima ratio est ista. Bona fortuna specie vere felicitatis decipit habentem ipsam. scilicet fortuna aduersa non decipit. scilicet vera est ostendens se tale qualis est. et aduersa melior est quam prospera. ¶ Secunda ratio est. Prospera fortuna ligat mentes hominum mendacibus bonis. Ad aduersa liberat mentes a falsa felicitate. ergo est melior.

¶ Tercia ratio est. Prospera fortuna reddit homines sui ignaros. sed aduersa facit homines sapientes. et melior est quam prospera.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

¶ Postremo felix a vero bono. Dichthia ponit secundam rationem quod talis est. Quocumque fortuna trahit ad inuestigacionem veri boni illa melior est quam que retrahit a vero bono. scilicet fortuna aduersa est hominibus. et tunc. vnde dicit in littera. Postremo felix. i. prospera fortuna cum suis blanditijs trahit de viis. i. errantes a vero bono. sed aduersa fortuna plerumque retrahit in eum id est tenaculo reducit ad vera bona.

¶ Hora quod quod prospera fortuna vix est propinqua felicitati eo quod sine bonis fortune non contingit esse felicem ex deo.

Prosa octava

na fortuna. sō suis blan ditjs erabit hominē sensualē a vero bono. qđ
consistit in specularde dei. aduersa autē fortuna qz oñdit p̄speram for
tunā esse mutabilē. ip̄a reducit hoīem ad verum bonū qđ est imutabi
le. ¶ An hoc inter minimū qđ. Dic p̄bia ponit vltimā rōem q̄ talē est
illa fortuna est melior per quā cognoscunt veri amici. sed aduersa for

rens velut vncō retrahit. An hoc in
ter mīna estimādū putas q̄ amico/
rū tibi fidelīū mentes hec aspa, hec
horribilis fortuna detexit. Hec tibi
certos sodaliū vult' abiguosqz secre
uit. discedēs suos abstulit tuos reli
qt. Quātū hoc iteger z yt videbaris
tibi fortunat' emisses. Desine nunc
amissas opes q̄rere qđ p̄ciosissimuz
diuitiaz genus est amicos inuenisti

tuna est talis. ergo
tē. vñ dicit in luc/
tera. An p̄ nunqđ
putas hoc estimā
dū in mīna bō
na q̄ hec aspera. i.
aduersa fortuna. de
ter. r. i. monstraue
tibi mētes. id ē cor
da fidelīū amicoz
q. v. illud est bo/
nū de maximis bo
nis. z hec sup. pro
spera fortuna. secre
uit. i. abstulit tibi
ceteros amicos et

ambiguos vultus sodaliū. i. amicoz. q. v. aspera fortuna docuit te dis
cernere inter veros amicos et falsos. q. v. prospera fortuna a te discedens
abstulit suos. i. q̄ erant amici rōe p̄speritatis. Et reliquit tuos amicos
q̄ te dilexerūt nō p̄pter tua. ¶ Q̄nti. i. quanto p̄ccio. tu emisses h̄ iteger
id est in integritate fortune p̄stitutus. cū videbaris tibi fortunat' vt po
tuisses cognoscere veros amicos. nūc desine. i. cessa. querere opes id est
diuitias amissas. qz inuenisti veros amicos qđ est p̄ciosissimū gen' di
uitiaz. ¶ Nota in aduersitate falsi amici fugiūt. Sed in tpe prosperi
tatis manēt. Vñ Seneca in li. de remedijs. Quē tu felicē credis illum
multū comitant' vt mel musce sequunt'. cadauera lupi. frumēta formice
p̄dam ista turba sequit' nō hominē. ¶ Nota q̄ aduersa fortuna ostēdit
fideles amicos Vñ Seneca in epla. Turba familiaris cui a te pasci
desierit ip̄a te nō pascet. z qđ in beneficio tuo scire nō poterat paup̄ra
te scies. illa veros amicos retinebit. discedit q̄cunqz nō te sed aliu. esse/
quebat. Est autē p̄pter hoc vñū amanda paup̄ras q̄ a q̄ alio amaris oñ/
dit. Vñ pauper henricus. P̄ualer hoc solo mala forā q̄ mōstrat a/
micos. Qui boni q̄ mali monstrat verāqz viā. Itē poeta. Tpe felici nō
cognoscūt amici. Sorte patym' fera q̄ sit dilectio p̄ a. Itē alibi. Cū su
eris felix multos numerabis amicos. Tpa si fuerit nūbila sol' veris. Itē
Thobias. Fluctuat ad censū venalis amic' egenū Sed p̄us romouet
vt fabricat' amor. ¶ Nota q̄ fidel' amic' est p̄ciosissimū gen' diuitiaz
q̄ amic' .i. et bi. ē al' ego. i. amicoz ē idē velle z nolle. nō ei eligit vñqz

Liber secundus

fin: amicis hīs reliqua bona & Seneca. it. eplā dicit. Sapiens est cō
rentus sic seip̄ o. tñ amicu habere vult. ppter nihil aliud nisi vt exerceat
at amicitia. ne tā magna virtus lateat. & Tullius in li. de offi. diē Ho
nores et diuitie & dignitates nunq̄ sunt amicitie antepōnēde.

Quod mūd⁹ stabili fide. Petrū octauū secundi libri.

Hic incipit o
ctauū et vltimū me
trū huius scōi q̄ dōr
q̄ conitū ab inueni
toze. amphimacrus
a pedē p dñante. & ē
amphimacrus pes
antiquoz p̄stans et
prima et vltima lō
gā et duabz breuib⁹
medijs dicit⁹ ab am
phi q̄ d est circum et
macros longū qua
sibñt circūq̄q̄z lō
gā fillabā. In q̄ me
tro p̄bia. cōmen fac
amozet q̄ dicit q̄
amici sunt p̄ciosissi
mū genus diuitiaz
Et primo p̄medat
amozē diuinū. secū
do cō dicit quōd hāc
na natura amicitia
p̄seruatur. ibi. Hic

sanctos. Primo facit hoc q̄ dicitū est. scōo ostendit. q̄ ablato diuino
a moze oia corrupunt. ibi. Hic si frena. Primo dicit. Amoz diuin⁹ re
gens terras ac pelagus. & impitans. i. frequenter ipans celo. ille amoz
ligat hanc seriē. id est concordia rerū. q̄ nun. ius stabile fide Variat cō
cordes vices. i. alternationes tpm ant. noctis et diei. & q̄ semina pu
gnantia i. elementa tria tenēt p̄peruli fedus. i. p̄cordia ne vnū totalit
aliud corumpat. q̄ p̄beo. i. sol. curru aureo p̄uehit. i. pro ducit roseum
diē. i. clarū diem. idē amoz facit vt p̄bebe. i. luna impet. i. p̄stet noctib⁹
quas noctes hēsp̄rus. i. stella vespertina. duxerit. i. adducat & vt auuidū
mare a. i. eundū coarceat fluctus suos. certo sine. i. determinato fine.
ne liceat sibi tendere. i. extendere lacos terminos vagis terris. i. amplius
terris sup. totaliter cooperiēdo terrā. q̄ Hora q̄ Tullius loq̄ns de am
icitia dicit. Amicitia est virtus. mouens superiora ad p̄fectionē inferiorū

Petrū octauū secundi libri

Quod mūdus stabili fide

Concordes variat vices

Quod pugnātia semina

Fedus perpetuum tenent

Quod p̄beus roseum diem

Curru prouehit aureo

Uel quas duxerit hēsp̄rus

P̄bebe noctibus imperet

Ut fluctus auuidum mare

Lerto sine coherceat.

Ne tertis liceat vagis

Latos tendere terminos

Hanc rerum seriē ligat

Terras ac pelagus regens

Metru octauū

re inferiora ad subiectōem superiorū. Amicitia em̄ sublata omnis in vi
ta tollit concordias. Hora q̄ elementa appellat semina. q̄ ex ip̄is tā
q̄ seminibz elementata produciunt. sicut em̄ semē est principiū fructus
sic elementa sunt principia corporū mixtorū. 2 dicit elementa pugnātia p̄
pter ip̄oz d̄rietatē. nā aliq̄ sunt calida. aliq̄ frigida q̄dā hūda q̄dā sic

Et celo imperitans amor
Hic si frena remiserit
Quicquid nunc amat inuicem
Bellum continuo gerit
Et quam nunc socia fide
Pulchris motibus incitant
Lertant soluere machinam
Hic sanctos populos quoq̄
Iunctos federe continet
Hic et conjugij sacrum
Castis nequit amoribus
Hic fidis etiam sua
Victat iura sodalibus
O felix hominum genus
Si vos animos amor
Quo celum regitur regat

ca Nec elementa di
uino amore ordi
nate tenet p̄p̄riū f
dus. q̄ granitas i
feroz nō aufert le
nitatē sup̄iorū nec
econuerso. 2 sil' to
talit se nō corūpūt
Hic si frenam re
miserit. Hic osten
dit q̄ amore diuino
subtrahit oia cor
rum p̄iū dicit. Si
hic a d̄ordinis re
frena. i. legē guber
nādi res quicquid
nūc amat inuicem
id est p̄cordia illō
p̄tinuo gerit bellū
2 ip̄a elementa cer
tant. i. litigant sol
uere. i. destruet ma
chinā. s. mūdanū
quā nūc socia fide
id est p̄cordi federe

re incitant. pulchris motibz. i. faciūt ordinatē mouere. Hora q̄ sub
lato amore concordia omnia dissoluuntur. Eli alanus in, an claudī
ano de planctu nature et scientiā loquēs in p̄sona amoris et concordie
dicit. Semē iura meas leges mea federa mūdos. Olim seruasset vel
adhuc seruaret amoris vincula nō tātis cerneret sub claudibz orbibz
Hic sanctos p̄p̄os quoq̄. Hic ostendit p̄bia quōd p̄ amore conseruat
2 p̄liat amicitia humana dicens. hic amor p̄tinet. i. p̄seruat sanctos. i.
virtuosos et populos iunctos federe. s. amicitie. 2 hic amor nequit facere
id est sacramentū coniugij castis amoribz viri et vxoris. et hic amor vi
ctat iura sua. i. imponit legē amicitie fidis sodalibz. et quia p̄ueni
unt ab amore diuino tanq̄ a suo principio. ideo subiungit. O felix ge
nus hominū sup̄. dico si amor. s. diuinus quo celū regit regat animos

Liber tertius

vestros supple causando in eis concordia amicitie ¶ Nota q̄ amor dicitur
sura fidei sodali b̄ iura aut̄ amiceꝝ et sodaliū innuit Sen. iij. epistola
dicēs. Diu cogita an aliq̄s in amicū sit recipiendus. s; cū placuerit
fieri toto illū pectore admittere tā audacter cū illo loquere q̄ tecū. Tu q̄
dē ita vtue vt nihil tibi p̄mittas nisi q̄ etiā tuo amico p̄mittere possis.

Cū amico tuo oēs
curas. oēs cogita/
p̄ces misce si fidelē
puraueris. Sūt ei
q̄dam qui q̄ amical
sunt t̄m p̄mittēda
oibus narrāt. qui
dā charissimoz
consciā reformi/
dant nulli creditu
ri neutri faciendū
est virūq̄ em̄ vici
um est et oībus
credere et i. l. i.

¶ Nota circa p̄ci/
era q̄ amicitia pro
prie dicitur tantū in
uenit in reb; ratio/
nalib; .z vt sic ami
cicia est par volun
tas bonoz inter a/
liquos. s; largē fac/
cipiēdo amicitia. sic ēt i irrationalib; .z vt sic amicitia ē p̄cordia diuersa
rum rerum ad inuicem. Explicet liber secundus. Incipit liber tertius

¶ Nota q̄ amor dicitur
sura fidei sodali b̄ iura aut̄ amiceꝝ et sodaliū innuit Sen. iij. epistola
dicēs. Diu cogita an aliq̄s in amicū sit recipiendus. s; cū placuerit
fieri toto illū pectore admittere tā audacter cū illo loquere q̄ tecū. Tu q̄
dē ita vtue vt nihil tibi p̄mittas nisi q̄ etiā tuo amico p̄mittere possis.

Incipit liber tertius. Prosa prima.

Am cantū illa finierat cui
me audiēdi auidū stupentē
q̄ arrectis ad hec auribus

carminis mulcedo defixerat. Itaq̄
paulo post. Quinq̄ sumuz lassozūq̄
solamē aioꝝ. quātū me vel sentētia
rū pondere. vel canendi etiā iocun
ditate refouisti. Adeo vt iā me post
hac imparem fortune ictibus nō ar
bitrer Itaq̄ remedia que paulo an
te acriora esse dicebas. Non modo
non perhorresco sed audiēdi aui
dus vehementer effragito.

¶ Nota q̄ amor dicitur
sura fidei sodali b̄ iura aut̄ amiceꝝ et sodaliū innuit Sen. iij. epistola
dicēs. Diu cogita an aliq̄s in amicū sit recipiendus. s; cū placuerit
fieri toto illū pectore admittere tā audacter cū illo loquere q̄ tecū. Tu q̄
dē ita vtue vt nihil tibi p̄mittas nisi q̄ etiā tuo amico p̄mittere possis.